

Yli miljardin euron investoinnit ensi vuodelle

Helsinki Helsingfors

Eläimiä, taidetta ja muotoilua – peruskouluista on moneksi

Nordiska skolan startar i augusti och anmälan är i januari, säger Satu Koistinen och Sari Sola

Toimialajohtaja Satu Järvenkallas ja apulaispormestari Johanna Laisaari: ”Haluamme taata lapsille ja nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia”

2 Sisällys 2/2023

Heli Blåfield

Kimmo Brandt

Miikka Pirinen

- 6 **Kaupunki tukee autokannan sähköistämistä** esimerkiksi rakennuttamalla yleisiä sähköajoneuvojen latauspisteitä.
- 10 **Tanssia, viestintää, liikuntaa** – peruskoululaiset voivat valita monenlaista painotettua opetusta.
- 12 **Stadin ammatti- ja aikuisopistossa** on tarjolla oppia yli 50 ammattiin.
- 13 **Stadin yhteisötaloihin** voi tulla harrastamaan tai vain oleilemaan.
- 14 **Kasvatuksen ja koulutuksen johtajat** Johanna Laisaari ja Satu Järvenkallas pitävät lasten ja nuorten puolta.
- 16 **Pasilan suunnittelussa** on ollut monia käännteitä. Alue muuttuu vielä, Keski-Pasilassa korkeuksiin saakka.
- 17 **Helsinki-mitalilla** palkitun Ima Iduozen lyhytelokuvassa sukelletaan afrohiusmaailmaan Stadissa.
- 18 **På svenska.** Nordiska skolan blir den första helt tvåspråkiga skolan med svenska och finska som undervisningsspråk.
- 20 **In English.** The city is working to greatly expand its services that are designed to help international newcomers and jobseekers settle in and thrive in Helsinki.
- 24 **Helsinkiiläiset voivat äänestää** keväällä siitä, mihin OmaStadi käyttää 8,8 miljoonaa euroa.

Pääkirjoitus

Helsinki on nuorten asialla

Hyvinvoinnin, osallisuuden ja turvallisuuden takaaminen nuorille kaupunkilaisille on Helsingille tärkeää nyt ja tulevaisuudessa. Päiväkodit ja koulut, nuorisotyö sekä sosiaali- ja terveyspalvelut ovat osaltaan ratkaisevassa roolissa. Yksikään lapsi tai nuori ei saa jäädä yksin ilman apua, jos elämäntilanne on vaikea.

Entistäkin tiiviimmällä yhteistyöllä perheiden, koulun, sosiaalityön, poliisin ja kolmannen sektorin kanssa voimme onnistua myös nuorten syrjäytymisen ja rikollisuuden ehkäisyssä. Jokaisen nuoren täytyy saada kokea kuuluvansa osaksi yhteiskuntaamme.

Segregaation ehkäisy on yksi Helsingin isoimmista haasteista. Ilmiön ehkäisyyn panostamme koko pormestarikunnan voimin. Tämä onneksi näkyy myös ensi vuoden talousarvion painotuksissa.

Toivotan lukijoillemme hyvää joulunaikaa ja vuotta 2024!

Juhana Vartiainen
Pormestari

Helsinki-lehti 2/23 • Jakelu 22.11.2023 • 47. vuosikerta • **Julkaisija** Helsingin kaupunki/Helsinki-lehti, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki • p. 310 1641 (vaihe) • helsinki@hel.fi • julkaisut.hel.fi/helsinki-lehti • **Vastaava toimittaja** Susanna Rautio • **Toimitussihteeri** Tiina Kotka • **Toimittajat** Katja Alaja, Aki Laurokari ja Kirsi Riipinen • **Ruotsinkieliset sivut** Nina ja Leif Weckström • **Englanninkieliset sivut** Pamela Kaskinen • **Konseptisuunnittelu** Otavamedia, A-lehdet Sisältöstudio • **Taitto ja sivunvalmistus** Lea Hult, Ilona Maunola ja Mika Viitanen, Aste Helsinki Oy • **Paino** Grano Oy • **Painosmäärä** 422 685 kpl • **ISSN** 2736-8734 (painettu) • 2736-8742 (verkojulkaisu) • **Jakeluasiat** Posti • p. 0100 5445 • posti.fi/asiakastuki • **Seuraava Helsinki-lehti jaetaan** alkukesällä 2024.

Kannen kuvat Kimmo Brandt • Janne Hirvonen/Helsinki Partners • Jirina Alanko/Helsinki Partners • Jussi Hellsten/Helsinki Partners • Juha Valkeajoki/Sherpa • Leif Weckström • Miikka Pirinen

Helsinki-lehti on
hiilineutraali painotyö.

UPM CO₂ACT⁺

Lukijakilpailu s. 27
Missä lapset laskevat mäkeä 1950-luvulla?

Reittejä saadaan lisää

Liikenneyhteydet paranevat. Pikaraitiolinja 15 toi uusia kiskoja Espoota myöten, ja Vantaan ratikka luo niitä lisää. Ensi vuonna otetaan käyttöön Kalasataman ja Pasilan välinen raitiotie, joka yhdistää samalla raitiotie-, metro- ja junaverkkoja. Hakaniemen ja Laajasalon välisen Kruunusillat-raitiotien rakennustyöt etenevät, samoin baanaverkon. ■

4 Pienet & tärkeät

→ Helsinki-barometri: Valtaosa asukkaista kokee elämänlaatunsa hyväksi

Suurin osa helsinkiläisistä kokee elämänlaatunsa hyväksi ja pitää omaa asuinalueitaan viihtyisinä tuoreen Helsinki-barometrin mukaan. Asukkaiden turvallisuuden kokemukset viikonloppuisin ilta-aikaan näyttävät kuitenkin heikentyneen sukupuolesta riippumatta.

Lisätietoa: kaupunkitieto.hel.fi/helsinki-barometri

Helsingin kaupunki panostaa vuoden 2024 talousarvion ratkaisuilleen etenkin lasten ja nuorten palveluihin.

Maija Astikainen

Talousarviossa satsataan lapsiin ja nuoriin

Talousarvion voit lukea osoitteessa hel.fi/talousarvio.

Investointitaso nousee uuteen ennätykseen ja kunnallisvero laskee.

Helsinki satsaa vuoden 2024 talousarvion ratkaisuilleen muun muassa lasten ja nuorten palveluihin sekä segregaatian ehkäisyyn.

Kaupungin väestö kasvaa ennätysvauhtia, joten investointeja kaupungin kasvuun tarvitaan. Investoinneilla luodaan edellytyksiä muun muassa asunto- ja toimitilatuotannolle.

Investointitaso nouseekin ensi vuonna ennätyskellisen korkealle, 1,042 miljardiin euroon.

Kunnallisvero laskee nykyisestä 5,36 prosentista 5,3 prosenttiin. Kaikki toimialat saavat lisää rahaa ensi vuodeksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

osoitetaan varoja aiempia vuosia enemmän etenkin perustoiminnan vahvistamiseen ja siihen, ettei oppilaiden määrä suhteessa opettajiin kasva. Resursseja ohjataan myös muun muassa segregaatian vastaiseen työhön, erityisopettajiin ja kouluvalmentajiin.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla kohdennetaan rahaa esimerkiksi koulunuorisotyön vakinaistamiseen ja laajentamiseen, kulttuurin avustusten korotuksiin sekä liikuntapaikkojen ylläpitoon ja lasten kulttuurikummitoiminnan säilyttämiseen.

Kaupunkiympäristön toimialalla parannetaan kunnossapidon resursseja ja satsataan myös segregaatian ehkäisyyn kaupunkiudistusalueilla. Myös Töölönlahden puistoa kehitetään ja pyöräilylle annetaan lisää rahaa. Talvikunnossapitoon kävelyille ja pyöräilylle

annetaan lisärahoitusta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa esimerkiksi väestönsuojia vahvistetaan, tavoitellaan päihdepalveluiden päiväkeskusverkoston laajentamista ja jatketaan palkkakehitystoimenpiteitä henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi. Terveyskeskusmaksuja ei oteta käyttöön ensi vuonna.

Palkkakehitysohjelmaa jatketaan ja työsuhdematkaetua korotetaan 300 euroon työntekijää kohden, kun se vuonna 2023 on 240 euroa. Jokaiselle työntekijälle osoitetaan 200 euron arvoinen kulttuuri- ja liikuntaseteli.

Toimintamenot kasvavat vuodesta 2023 yhteensä 6,7 prosenttia. Kaupungin lainakanan arvioidaan vuonna 2024 olevan 1,2 miljardia euroa.

Näin etenee Helsingin talousarviovalmistelu

→ **12.6.** kaupunginhallitus päätti ensi vuoden talousarvion raamista eli käytännössä siitä, kuinka paljon kaupunki käyttää rahaa toimintamenoihin ja investointeihin vuonna 2024. Samalla määritettiin raamit vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmalle.

→ **13.9. ja 19.9. mennessä** toimialoilla valmisteltiin omia talousarvioehdotuksia eri lauta- ja johtokunnissa kaupunginhallituksen päättämien raamien mukaisesti.

→ **Syys-lokakuun aikana** toimialojen ehdotuksista koottiin yhteinen laskelma poliittisille ryhmille, jotka aloittivat neuvottelut talousarviosta. Laskelma julkistettiin 23.10.

→ **26.–29.10.** poliittiset ryhmät neuvottelivat talousarviosta. Neuvotteluihin osallistuivat kaupunginhallituksessa olevat puolueet.

→ **2.11.** talousarvioesitys julkaistiin. Tämän jälkeen esitys eteni marraskuussa ensin

kaupunginhallituksen käsittelyyn ja sieltä kaupunginvaltuustoon, joka lopullisesti hyväksyy esityksen.

→ **Marraskuussa päätetään** myös veroprosentista. Päätös veroprosentista tulee aiemmin kuin talousarvioehdotus hyväksytään, koska verohallinnolla on oma aikataulunsa kuntien veroprosentteihin liittyen.

→ Talviuimaan pääsee useampi

Helsingin kaupunki ja talviuintiseurat uudistavat tuleviksi talviuintikausiksi sopimuksiaan siten, että seurat voivat kasvattaa jäsenmääräänsä. Näin yhä useammalla halukkaalla on mahdollisuus talviuintiin. Myös kertamaksulla pääsee uimaan useassa paikassa. Helsingissä on lähes 20 talviuintipaikkaa, ja talviuinnin suosio on kasvussa.

→ Lumelle lisää sulatuspaikkoja

Helsinki koettaa luopua lumen merikaadosta korvaamalla Hernesaaren vastaanottoaivan ainakin 21 sulatuspaikalla tai sulatus- ja puhdistuslaitoksilla sekä lisäämällä maavastaanottoaikoja kuudesta yhdeksään. Kadunvarsien pysäköintipaikoista vähintään 2 000 tullaan varaamaan lumen lähivarastointiin. Lumen vastaanottomäärä halutaan nostaa 200 000 kuormasta 230 000 kuormaan vuoteen 2033 mennessä.

5

Seuraa päätöksentekoa

Mitä suosikkivaltuutettusi sanoi kaupunginvaltuustossa ja kaavaillaanko siellä uudistuksia kotikaupunginosaasi? Löydät vastaukset Päätökset-palvelusta osoitteesta paatokset.hel.fi. Saat sieltä kattavasti tietoa kaupungin päätöksenteosta, esimerkiksi kaupunginhallituksen ja lautakuntien käsittelemistä asioista.

Palvelussa ovat nähtävillä kaupungin päätökset vuodesta 2018 saakka. Niitä on pelkästään viime vuodelta lähes 16 400. Sivuston monipuolisiin hakuominaisuuksiin ja selkeään jäsentelyyn onkin satsattu, kertoo palvelun digiprojektista vastannut **Alexi Salonen** kaupunginkansliasta.

”Päätöksiä voi hakea esimerkiksi aiheen, päättäjän tai ajankohdan mukaan. Palvelusta näkee asian etenemisen päätöksenteossa ja linkittymisen laajempaan kokonaisuuteen.”

Kaupungin päätöksenteon kalenterin näkee palvelusta yhdeltä sivulta, samoin kunkin toimielimen tiedot. Sivustolla on päätöksiä koskevia uutisiakin. Päätökset-palvelu korvasi kaupungin vanhat päätöksenteon verkkosivut.

Päätökset-palvelu on tärkeä demokratian toteutumisen kannalta, sanoo hallintopäällikkö **Antti Peltonen** kaupunginkansliasta.

”Mitä selkeämpi Päätökset-palvelu on, sitä

paremmin itsehallinto ja demokratia toteutuvat. Esimerkiksi kuntalaisen muutoksenhakuvoimien käyttäminen edellyttää, että päätöksistä saa tiedon, ja tiedoksianto toteutetaan kuntalaisen mukaisesti julkaisemalla pöytäkirjat yleisessä tietoverkossa.”

Uusi palvelu tekee ymmärrettävämmäksi Helsingin päätösprosesseja ja sanastoa. Jos vaikka käsitteet kuntalaisaloite, kyselytunti tai diaarinumero ovat vieraita, löytää palvelusta niille selityksen.

”Loimme päätöksenteon sanakirjan, joka avaa keskeisiä päätöksenteon käsitteitä. Havainnollitamme päätöksenteon kulkua esimerkiksi kaavioilla ja kertomalla päätöksenteon vaiheista”, kertoo **Alexi Salonen**.

Päätöstekstit ovat valtaosin suomeksi, mutta kaupunginvaltuustosta myös ruotsiksi. Päätöksenteosta kerrotaan aiempaa laajemmin myös englanniksi.

Asiakirjat, kokoukset ja toimielinten jäsenten tiedot päivittyvät uuteen palveluun automaattisesti kaupungin päätöksenteon tietojärjestelmästä. Valtuutettujen puheenvuorot on yhdistetty Helsinki-kanavaan ja ne saa näkyviin valtuutettujen sivuilta Päätökset-palvelusta.

Kaupunki kehittää Päätökset-palvelua käyttäjiltä saadun palautteen pohjalta, ja myös hankkii sitä aktiivisesti. Esimerkiksi lokakuussa tehtiin käyttäjäkysely helsinkiläiselle asukasryhmälle.

Sakari Röyskö

Yksittäisten kaupunginvaltuutettujen puheenvuorot löytyvät Päätökset-palvelusta. Valtuuston kokoukset näkee livenä ja tallenteena Helsinki-kanavalla.

Pasilassa on pormestarin asukasilta

Pormestarin asukasillalla Pasilassa keskustellaan alueen ajankohtaisista asioista 28. marraskuuta kello 19–20.30. Asukkaat voivat osallistua tilaisuuteen paikan päällä Stadin ammatti- ja aikuisopistossa Savonkatu 4:ssä tai verkossa Helsinki-kanavalla (helsinkikanava.fi), jossa tilaisuuteen voi lähettää kysymyksiä viestiseinän kautta. Kanavalla näkee myöhemmin myös tilaisuuden tallenteen.

Aikuisopiston aulassa voi jutella Pasilan asioista

kaupungin asiantuntijoiden ja alueen toimijoiden kanssa ennen keskustelutilaisuuden alkua kello 18 alkaen.

Pormestarin asukasilta järjestetään 3–4 kertaa vuodessa tietyn kaupunginosan tai alueen asukkaille. Keskustelua käydään alueen asukkaiden esille tuomista aiheista. Yhteistyökumppaneina järjestelyissä ovat kaupunginosan asukasyhdistykset ja muut yleishyödylliset toimijat.

Helsingin kaupunki

Hylkysaaresta virkistys- ja matkailukohde

Korkeasaaren eteläpuolella sijaitsevasta Hylkysaaresta suunnitellaan ympärivuotista virkistys- ja matkailukohdetta.

Hylkysaaren omistajan Valo Finland Oy:n tavoitteena on kunnostaa vanhimmat talot ja luotsiasemarakenus, jonka laajennukseen tulisi hotellitiloja. Myös pienempiä majoituskäyttöön sopivia mökkejä rakennettaisiin, mutta 1980-luvun laitosrakennukset purettaisiin. Korkeasaaresta Hylkysaareen johtavat kaksi keinokehoista maakannasta korvattaisiin mahdollisesti kevyen liikenteen sillalla ja saaren kuljettaisiin pääasiassa vesiteitse.

Saaren on tarkoitus säilyä suurimmaksi osaksi avoimena kaikille kaupunkilaisille. Kaavoitusta ohjaa Helsingin yleiskaava (2016). Kaupunki on aloittanut saaren kehittämisen mahdollistavan asemakaava-muutoksen valmistelun.

Maarit Hotel

Yrjönkadun uimahallin tekniikkaa, energiatehokkuutta ja esteettömyyttä uusitaan.

Yrjönkadun uimahalli peruskorjataan

Historiallinen ja arvokas Yrjönkadun uimahalli suljetaan vuodenvaihteessa perusparannuksen vuoksi ja avataan arviolta tammikuussa 2026. Uimahallin tekniikkaa uusitaan ja energiatehokkuutta sekä estettä parannetaan. Pesu- ja saunatilojen pintarakenteita korjataan. Korjauksilla varmistetaan, että halli säilyy korkealaatuisena ja viihtyisänä virkistyspaikkana vielä pitkään.

6 Pienet & tärkeät

→ HSL laskee lipunhintoja

Helsingin seudun liikenne (HSL) laskee lippujen hintoja ensi vuoden alusta. Tuolloin aikuisten kahden vyöhykkeen AB-kertalippu maksaa 2,95 euroa (nyt 3,10 e) ja 30 vuorokauden AB-lippu kertaostoksena 66,60 euroa (70,60 e) ja jatkuvana säästötalouksena 55,50 euroa (58,80 e). 10 ja 20 kappaleen sarjalipuista tulee pysyviä. Kahden vyöhykkeen sarjaliput maksavat 10 matkalta 26,55 euroa ja 20 matkalta 50,15 euroa.

”Autokannan sähköistyminen parantaa ilmanlaatua ja vähentää melua”, toteaa projektipäällikkö Leena-Maija Kimari sähköajoneuvojen latauspaikeilla Oodin lähellä.

Kimmo Brandt

Autoilua sähköistetään

Helsinki haluaa sähköistää autokantaa ilmastoystävällisiksi. Sähköautojen latauspisteitä lisätään, ja latauskatujakin on suunnitteilla.

Helsinki tukee siirtymää sähköiseen ajoneuvokantaan monin tavoin. Kaupunki esimerkiksi rakennuttaa sähköajoneuvojen latauspisteitä ja antaa niiden hankintaan maksutonta neuvontaa. Lisäksi vähäpäästöisten autojen omistajat saavat helpotuksia asukas pysäköintimaksuihin.

Toimet johtuvat erityisesti ilmastoystävällisyydestä. Helsinki tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä. Liikenne aiheuttaa kaupungissa syntyvistä hiilidioksidipäästöistä noin viidenneksen – ja tästä potista suurimman osan henkilöautot. Helsinki haluaakin tukea kestäviä kulkumuotoja ja sähköistää autokantaa.

”Sähköautojen osuus Helsingin autokannasta yritetään nostaa vähintään kolmanneksen nykyisestä noin 14 prosentista. Autoilu sähköistyy tulevaisuudessa joka tapauksessa, koska Euroopan unioni tulee kieltämään uusien polttomoottorikäyttöisten henkilöautojen ja kevyiden ajoneuvojen tuomisen alueelle vuoden 2035 jälkeen”, toteaa Helsingin

sähköautoinfraan keskittyvä projektipäällikkö Leena-Maija Kimari kaupunkiympäristön toimialalta.

Kimarin mukaan autokannan muutoksilla parannetaan kaupungin ilmanlaadun lisäksi esimerkiksi viihtyisyyttä.

”Sähköautot ovat äänettömämpiä eivätkä ne tuota pienhiukkaspäästöjä kaupunkimiljööseen. Sähköautojen kokonaispäästöt valmistuksesta alkaen alittavat Suomessa polttomoottoriautojen päästöt keskimäärin toisen käyttövuoden aikana. Uudempi autokanta on toki myös vanhaa turvallisempaa.”

Helsinki on rakennuttanut tämän vuoden loppuun mennessä 223 kaikille avointa sähköautojen latauspistettä. Kaupallisilla toimijoilla on nyt sellaisia noin 1 300. Lisäksi latauspisteitä on yksityiskäytössä esimerkiksi taloyhtiöillä.

”Halvimmat latauspisteet maksavat vain noin 400 euroa ja asennuskulut. Sähköliittymän kokoa ei useinkaan tarvitse muuttaa. Latauspisteitä rakentamalla taloyhtiö turvaa myös

asuntojen houkuttelevuutta ja arvoa. Taloyhtiöt saavat latauspisteiden rakentamiseen maksutta neuvoja kaupunkiympäristön toimialan energiaremonttitiimiltä”, kertoo Kimari.

Kaupunki rakennuttaa myös omaan käyttöönsä latauspisteitä, sillä se sähköistää koko ajan ajoneuvokantaansa. Useissa kaupungin isoissa ajoneuvoissa hyödynnetään myös biokaasua, mutta siitä tai vetyautoilusta ei ole ainakaan vielä liikenteen ilmastotavoitteiden ratkaisijaksi.

”Tutkimme parhaillaan mahdollisuuksia rakentaa latauskatuja ja -alueita. Sellaisia on jo Tukholmassa, kuten myös alueita, joilla saa autoilla vain matalapäästöisillä ajoneuvoilla. Niistäkin käydään nyt keskustelua. Ilmastonmuutos lisää rankkasateita ja tulvia, joten saatamme joutua rakentamaan kaduille myös lisää läpäiseviä pintoja, kuten viheralueita, jotta vesi pääsee imeytymään maaperään eikä vaurioita esimerkiksi rakennuksia”, toteaa Kimari.

→ Lisätieto: helsinginilmastoteot.fi

Käänteentekevää puhetta -podcastin toinen kausi Elämän nälkä on ollut suosittu Spotifyssa. Kuunnelluimmassa jaksossa Tyhjiys puhutaan eläkkeelle jäämisestä ja siitä usein seuraavasta tyhjiyden tunteesta. Osana kaupungin ikääntyvien mielenterveyttä kehittävä hanketta tuotetut kaudet ovat Helsinki-kanavalla (helsinkikanava.fi) litteroituina.

Luo joulumieltä iäkkäille lahjoittamalla joulukukka Ole joulupukkina seniorille -kampanjan avulla (kotonaasuen.fi/ole-joulupukkina-seniorille). Tukea tarvitsevia lapsiperheitä voit auttaa esimerkiksi lahjoittamalla Joulupuu-keräykseen (joulupuu.org) tai Pelastusarmeijan joulupataan (joulupata.fi).

Hanasaaren voimalaitoksen uusiokäyttöä selvitetään

Tähänastisten selvitysten mukaan Hanasaaren voimalaitosrakennus voisi olla säilytettävissä ja uusiokäytettävissä, mutta mahdollisuuksia kartoitetaan vielä tarkemmin. Muun muassa alueen maaperä on haasteellinen ja rakenteiden kuntoa täytyy tutkia lisää.

”Voimalaitoksen tulevasta käytöstä tullaan näillä näkymin järjestämään kilpailu. Tarkastelemme myös voimalan väliaikaiskäytön mahdollisuuksia”, kertoo voimalaitoksen jatkokäytön suunnittelusta vastaava projektinjohtaja **Päivi Hietanen** Helsingin kaupunkiympäristön toimialalta.

Arkkitehti Timo Penttilän suunnittelema Hanasaaren voimalaitos valmistui vuonna 1974. Laitoksen toiminta päättyi viime huhtikuussa. Voimalaitosrakennus, sosiaalirakennus ja keskeisiä osia prosessilaitteista pyritään säilyttämään. Säilytettävä kokonaisuus perustuu muun muassa rakennushistoriaselvitykseen.

Alueelta puretaan laboratorio- ja konepajarakennukset sekä muita toissijaisempia rakennuk-

sia. Helen Oy vastaa purkutöistä ja viestii niiden mahdollisista vaikutuksista sitä mukaa kun työt etenevät. Purkutyöt käynnistyvät syksyn 2023 aikana ja kestävät noin puolitoista vuotta.

Helen jatkaa toimintaansa voimalaitoksen viereen kaavoitetussa energiakorttelissa, jossa uusi asemakaava mahdollistaa uusiutuvien energiamuotojen tuotannon. Helen investoi Hanasaarressa kolmeen uuteen sähkökattilaan, mistä syntyy hiilihyötyjä.

Hanasaaren voimalaitoksen sulkemisen myötä Helenin hiilidioksidipäästöt putosivat 40 prosenttia ja Helsingin päästöt 20 prosenttia, kertoo Helenin energia-alustasta ja tuotantoratkaisuista vastaava johtaja **Timo Aaltonen**.

”Panostamme sähköistyvään, entistä monipuolisempaan ja hajautetumpaan lämmöntuotantoon, jonka keskiössä ovat hukka- ja ympäristölämmöt sekä sähkökattilat. Sähköä tuotamme puhtaasti muun muassa vesi-, tuuli- ja aurinkoviomalla, joihin olemme investoineet voimakkaasti viime vuosien aikana”, kertoo Aaltonen.

Paavo Jantunen

Hanasaaren voimalaitosalueen rakennuksista osa on tarkoitus säästää ja osa purkaa. Voimalaitoksen sulkeminen huhtikuussa vähensi Helsingin hiilidioksidipäästöjä 20 prosenttia.

Kalasadamaan uusi kirjasto

Kalasadaman kirjasto avataan Kauppakeskus Rediin tammikuun 15. päivänä. Kirjaston leikkisä sisustus on suunniteltu ruokkimaan mielikuvitusta ja houkuttelemaan lukemaan sekä viettämään aikaa yhdessä.

Kirjastossa on 436 neliömetrin kokoon nähden laaja kokoelma lasten- ja nuortenkirjallisuutta. Aikuisten kirjavalikoima on tarkoin kuratoitu ja vaihtuvatemainen.

Kirjasto tulee tarjoamaan peruspalveluiden lisäksi pienimuotoisia tapahtumia, kuten lorutuo-

kioita, satutunteja, peli- ja leffakerhoja sekä lukupiiriin.

Asukkaat ovat osallistuneet kirjaston suunnitteluun. Esimerkiksi sohvien muotokieli poimittiin koululaisten työpajoissa tekemistä muoviluvahamalleista. Tiloihin saatiin myös toivottu rauhallinen luolamainen soppi lukemista ja oleilu varten.

Suunnittelun työpajoihin ja kyselyihin osallistui 838 henkilöä. Suunnittelussa on käytetty inspiraationa myös satuja ja tarinoita.

Kaisa Sunimento

Miepeistä saa luottamuksellista keskustelua mielen hyvinvoinnin tueksi.

Tukea maksutta mielenterveyteen

Yli 13-vuotiaat helsinkiläiset saavat apua mielen hyvinvointiin maksutta ja ilman lähetettä Mieppi-pisteistä. Niihin voi varata ajan osoitteessa hel.fi/mieppi tai Maisa-palvelussa osoitteessa maisafi.fi. Mieppejä on Haagassa, Kalasatamassa, Myllypurossa ja Pasilassa. Nuoret saavat tukea myös oman oppilaitoksen terveydenhoitajalta, psykologilta tai kuraattorilta. Ammattilaiset voivat ohjata nuoren tarvittaessa läheteellä Nuorisosaaman mielenterveyspalveluihin.

Päihdepalveluja ajanvarauksetta

Helsinkiläiset saavat päihdepalveluja ilman ajanvarausta Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskuksesta. Hakeudu vastaanotolle, jos tarvitset vieroitushoitoa tai apua muissa akuuteissa päihteiden käyttöön liittyvissä asioissa.

Terveys- ja hyvinvointikeskus sijaitsee Kalasadaman metroaseman lähellä osoitteessa Työpajankatu 14 A, 4. kerros. Vastaanotto palvelee ilman ajanvarausta arkisin kello 8.30–15.30. Ilmoittaudu ensimmäisen kerroksen automaateilla. Jos olet uusi asiakas ja haluat neuvontaa päihdepalveluista tai varata ajan, soita puhelinpalvelun numeroon 09 310 42900 arkisin kello 8.30–15.30. Laakson, Malmin ja Vuosaaren päihdepoliiklinikoilla ei ole enää vastaanottoa ilman ajanvarausta.

Nuorille apua riippuvuuksiin

Nuoret voivat kysyä päihteiden käytöstä ja riippuvuuksista oppilaitoksensa terveydenhoitajalta, psykologilta tai kuraattorilta tai nuorisotalon työntekijöiltä. Lisäksi helsinkiläiset 13–23-vuotiaat voivat hakea apua vaikeissa päihdeongelmissa Nuorten Päihdepalvelu Pysäkiltä. Palvelu on maksutonta eikä vaadi lähetettä. Palvelua saa paikan päällä ja puhelimitse (Herttoniemen sairaala, H-rappu, Siilikuja 5H, arkisin kello 9–15, p. 09 310 24659 ja 040 191 0695).

8 Hetki Helsingissä

Tapahtumia

Lasipalatsin puolelle rakennetulle esiintymislavalle tulee ulkoilmatapahtumia, kuten konsertteja. Tapahtumia varten on vuokrattavissa Kulttuurikasarmi Eventsin tapahtumatila ja elokuvateatterin saleja.

Historiaa

Kulttuurikasarmin ulkoseinät ovat alkuperäisestä 1830-luvun Turun kasarmin talousrakennuksesta. Sittemmin rakennus tuli tutuksi linja-autoasemana vuosina 1935–2005. Rakennuksessa ovat toimineet myös mm. kaupungin näyttelytila Laituri ja Walkers-kahvila.

Uusiokäyttöä

Pari vuotta kestäneessä urakassa purettiin rakennuksen sisäosat sekä väliseinät ja -pohjat lähes kokonaan. Suojeltu julkisivu tuettiin teräspaaluin. Maanalainen kerros vaati louhintoja ja betonirakenteita.

Miljoonahanke

Uudistuksen rahoitti 30 miljoonalla eurolla rakennuksen omistava Konstsamfundet-yhdistys ja 5 miljoonalla eurolla NoHo Partners Oyj sekä Kulttuurikasarmi Oy. Rakentamisesta vastasi SRV ja suunnittelusta Arkkitehtitoimisto Sarc Oy sekä sisustusarkkitehtitoimisto Carola Rytsölä.

Kulttuurikasarmi täydentää Lasipalatsikorttelin elokuvallista ja tapahtumallista kokonaisuutta unohtamatta juomaa ja ruokaa.

9

Silmäniloa

Maan sisälle louhituissa elokuvateatteri BioRex Kulttuurikasarmin kolmessa salissa katsellaan leffoja esimerkiksi sohvilta ja muhkeista nojatuoleista nauttien ravintolan antimista. Luvassa on elokuvaan liittyviä tapahtumia ja Pienen elokuvakerhon tapaamisia.

Suutuntumaa

Tislaamoraivintola tarjoaa ruokaa ja oman tislaamon juomia. Cafesta saa erikoiskahveja, ruokaa aamiaisesta iltapalaan sekä viinejä. Music Barissa on livemusiikkia ja muuta ohjelmaa viikoittain.

Lähde: kulttuurikasarmi.fi

ikasarmi

Monenlaista oppia

Peruskoululaiset voivat valita painotettua opetusta tanssista latinaan.

Tekstit: **Tiina Kotka**

Helsinki tarjoaa peruskoululaisille monipuolisen valikoiman painotettua opetusta, joka toteutetaan pääsääntöisesti normaalin perusopetuksen lisänä.

Painotetulla opetuksella halutaan antaa oppilaalle mahdollisuus syventyä häntä kiinnostavaan aineeseen ja tarjota siihen mahdollisuus taustoista rippumatta, kertoo Helsingin perusopetusjohtaja **Outi Salo**.

”Mieluisan asian opiskelu rikastuttaa oppilaan elämää ja yleensä vahvistaa hänen itsetuntoaan, opiskelumotivaatiotaan ja kouluyönteisyyttään. Helsingin kaupunki on tarjonnut painotettua opetusta pitkään. Valikoimamme on Suomen laajin”, toteaa Salo.

Oppilas voi valita painotettua opetusta 2–4

tuntia viikossa 1., 3. tai 7. vuosiluokalta alkaen jos hän saa tarvittavan pistemäärän valintakoosteesta. Painotettua opetusta on kolmanneksessa Helsingin kaupungin ylläpitämistä 96 peruskoulusta.

Valittavana ovat musiikki, mediakasvatus, viestintä, liikunta, teknologiakasvatus ja matematiikka. Lisäksi tarjolla ovat kuvataide, digitaalinen kuvataide, ilmaisu, taideilmaisu, tanssitaide, nykytanssi ja tanssi. Valikoimaan kuuluvat myös kokonaisuudet liikunta ja kotitalous, liike ja ilmaisu, luonto ja tiede sekä matematiikka-luonnontiede. On myös kielipainotuksia esimerkiksi englannista, ruotsista ja latinasta.

Kaupunki järjestää lisäksi englanninkie-

listä opetusta, kielirikasteista opetusta ja ruotsin kielikylypyopetusta. Tarjolla on myös kaksikielistä opetusta, josta noin puolet annetaan suomeksi ja toinen puolikas joko englanniksi, espanjaksi, kiinaksi, pohjoissaameksi tai viroksi. Ensi syksystä lähtien vaihtoehtona on ruotsikin.

”Helsinkiiläiset huoltajat ovat toivoneet monipuolista kielivalikoimaa. Se lisää oppilaiden kielitaitoa, mutta myös kaupungin vetovoimaa”, toteaa Salo.

Helsingin kaupungin koulujen lisäksi Helsingissä on valtion ja yksityisten ylläpitämiä kouluja, joissa on myös painotettua opetusta.

→ Lisätietoa:

hel.fi/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus

Koulusta eläinoppiakin

Liskoja, lintuja ja kumipuita koulussa? Sellaisia elää Vesalan peruskoulun kasvi- ja eläintarhassa, jota hyödynnetään opetuksessa.

Kotoisammin kasvariksi kutsuttu paikka on tietyvästi ainutlaatuinen Pohjoismaissa, mahdollisesti koko Euroopassa ja laajemminkin. Lähes 200 neliömetrin kokoisissa tiloissa on eläimiä kilpikonnista liskoihin ja sadoittain kasveja. Paikasta vastaava biologian aineenopettaja **Anniina Virtanen** käyttää kasvaria usein opetuksessa, varsinkin painotetussa luonto- ja tiedeopetuksessa.

”Voin havainnollistaa kasvarilla vaikka eläinten vaihto- ja tasalämpöisyyttä. Käytän kasvarilla kaikki luokkani, jotta jokainen oppilas saa tuntumaa eläimiin. Se ei ole kaikille itsestäänselvyys esimerkiksi kulttuurisista syistä”, viittaa Virtanen lähes tuhannen oppilaan joukkoon, josta löytyy muun muassa yli 40 äidinkieltä.

Virtanen on kouluttanut oppilaita vapaaehtoisiksi eläinohitajiksi - niin kuin juuri koolla olevat kahdeksaluokkalaisten. **Tomi Lehto** pitää huolta kolmesta gerbiilistä ja **Sandra Kumpulalla** kanista. **Silja Pekkanen** huolehtii marsusta, **Veeti Purosalo** puolestaan hamsterista, kahdesta kanista ja kolmesta degusta.

”On kiva hoitaa eläimiä ja oppia uutta. Jokainen vastuuhoitaja tekee eläimelleen esimerkiksi terveystarkastukset. Me tullaan kasvarille usein välitunneilla ja koulun jälkeen. Yhteishenki on tosi hyvä”, kertoo eläinrakas nelikko kuin yhdestä suusta.

Anniina Virtanen on opettajavuosiensa aikana nähnyt, kuinka eri-ikäiset oppilaat

omaksuvat eläinhoidon ohessa muitakin taitoja.

”Vastuuntunto ja pitkäjänteisyys vahvistuvat. Joillain oppilailla on voinut olla pulmia koulunkäynnissä, sosiaalisissa suhteissa tai kielitaidossa, mutta täällä he ovat saattaneet olla ihan suvereneja ja saada siten itseluottamusta. Sitä ja esiintymistaitoa oppilaat saavat myös esitellessään paikkaa kansainvälisille vieraille, joita käy ajoittain”, toteaa Virtanen.

Monet oppilaat ovat vahvistaneet kielitaitoaan painotettuun opetukseen kuuluvassa suomi-englantiopetuksessa tai koulun muilla kielivaihtoehtoilla saksasta espanjaan. Kasvarilakin on oma roolinsa kielten ja kulttuurien kohtauspaikkana.

”Siellä eri-ikäiset ja eri kulttuuritaustoista olevat oppilaat harjaantuvat toimimaan yhdessä. Eläinten hoitaminen kasvattaa empatiakykyä. Vihreä ympäristö myös rauhoittaa oppilaita. Kasvari on herättänyt kiinnostusta maailmalla, vaikka emme meteliä itsestämme pidäkään. Ja onhan meillä siellä myös vuoden biologian ja maantieteen opettajaksi valittu Anniinakin”, kehuu rehtori **Niina Halonen-Malliarakis**.

Sandra Kumpulalla on sylissä Felix-kani ja Silja Pekkasella Toffee-marsu. Tomi Lehto esittelee kummitussirkkaa ja Veeti Purosalo Tupla-degua kasvarin vehreyden keskellä.

Miikka Pirinen

Yhdeksäsluokkalaiset Lulu Vallin (vas.), Ohto Männikkö ja Kristina Matikainen ideoivat, miten opetuksessa voisi ottaa huomioon tulevaisuusvaltaa.

Opetustakin muotoillaan

Muotoilu näkyy Arabian peruskoulussa kaikessa opetuksessa.

Muotoilu nivoutuu luonnolliseksi osaksi opetusta esimerkiksi niin, että käsityöluokassa testataan yllättäviäkin materiaaleja tai liikuntatunnilla tuunataan peli uudelleenlaisiksi muuttamalla sääntöjä.

”Muotoilu on muutakin kuin esineiden suunnittelua, se on ongelmanratkaisua ja asioiden kehittämistä. Esimerkiksi pulmaan voidaan miettiä yhdessä ratkaisuja ja kokeilla niitä. Jos homma ei toimi, palataan alkuun ja kehitellään jotain muuta. Se on meidän koulun the juttu. Mokakin on lahja, siitä voi oppia”, kuvailee opiskelua yhdeksäsluokkainen **Lulu Vallin**.

Samankäiset koulukaverit **Ohto Männikkö** ja **Kristina Matikainen** ovat yhtä mieltä ja lisäävät, että opetuksessa käsitellään usein tulevaisuutta ja mahdollisuutta muokata sitä.

”Me on mietitty esimerkiksi millaisia ovat työt ja uusiutuvat materiaalit tulevaisuudessa. Bilsassa puhuttiin vesistöjen tulevaisuudesta ja haettiin Arabianrannasta vettä ja tutkittiin sitä mikroskoopilla”, kertoo Ohto.

Kolmikko on koulutyönsä lomassa mukana ryhmässä, joka suunnittelee kouluun opintokokonaisuutta tulevaisuusvallasta. Aiheella tarkoitetaan pelkistettynä sitä, kenellä on valtaa määrittää tulevaisuuden näkymiä.

”Me on puhuttu muutenkin tunneilla erilaisista tavoista vaikuttaa asioihin ja muotoilla tulevaisuutta. Tällainen muotoilua hyödyntävä opetus ei ole kovin yleistä. Esimerkiksi Romaniassa rehtorina työskentelevä tätini kävi tutustumassa kouluun ja piti opetusta ihan ainutlaatuisena”, toteaa Kristina.

Arabian peruskoulu saikin vastikään Helsinki Design Award -tunnustuksen muotoiluajattelun hyödyntämisestä ja oppien jakamisesta. Opetajat ovat esimerkiksi kehittäneet muotoilupainotteisen opetuksen työkalupakin, joka on nähtävillä koulun verkkosivuilla. Koulu myös luo muotoilun painotetun opetuksen mallia

valtakunnalliseenkin käyttöön, kertoo rehtori **Mari Suokas-Laaksonen**.

”Oppilaat hyötyvät muotoiluajattelusta kaikissa oppiaineissa ja riippumatta siitä, mille alalle he aikanaan päätyvät. Esimerkiksi ongelmanratkaisun harjoituksissa täytyy huomioida eri näkökulmia ja asettua muidenkin asemaan, mikä kehittää yhteistyön ja empatian taitoja. Kun saa kokeilla eikä tarvitse heti tuottaa priimaa, epäonnistumisen pelko häviää eikä pelkäämiseen kulu voimavaroja”, toteaa Suokas-Laaksonen.

Tulevaisuusvaltaa koskeva kokonaisuuskin on tarkoitus jakaa valtakunnalliseen käyttöön. Työtä ohjaava kuvataiteen ja muotoilun opettaja **Liisa Luostarinen** kertoo, että hankkeessa ovat mukana Sitra sekä Lasten ja nuorten säätiön alla toimiva Tulevaisuuskoulu.

”Nykyisessä maailmantilanteessa voi tulla negatiivinen kuva ihmiskunnan tulevaisuudesta. On tärkeää luoda oppilaille uskoa parempaan ja kykyyn vaikuttaa asioihin”, toteaa Luostarinen. Hän antaa usein oppilailleen valtaa päättää siitä, millä tavoin he toteuttavat oppimistehtäviä.

Yli 800 oppilaan koulu tekee yhteistyötä myös esimerkiksi Kansallisen aivoterveystoiminnan kanssa. Tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten tietoisuutta puhelimen käytön yhteydestä hyvinvointiin. Kouluissa toimitaan aiempaa tiukemmin tilanteissa, joissa oppilas ottaa puhelimen esille oppitunnilla ilman lupaa.

”Yläkoulun tunneilla kului ennen aikaa kännyköistä väentämiseen ja se loi negatiivista ilmapiiriä. Uusi toimintatapa on rauhoittanut opiskelua. Oppilaiden keskittymiskyky heikkenee, jos puhelin on jatkuvasti saatavilla. Olimme rajoittamassa kännyköiden käyttöä joka tapauksessa, mutta nyt saamme asiasta myös tutkittua tietoa laajempaan käyttöön”, toteaa rehtori Suokas-Laaksonen.

Kimmo Brandt

Opettaja Leena Halonen näyttää Abdul Dinar Khilille mallia, miten kuumaa vettä tapetin päälle ruiskuttamalla tapetti irtoaa seinästä paremmin.

Oppiin aikuisena

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on tarjolla oppia yli 50 ammattiin. Siellä voi opiskella uuden ammatin tai päivittää nykyistä.

Teksti: Katja Alaja • Kuva: Heli Blåfield

Pintakäsittelyalan päätoiminen tuntiopettaja **Leena Halonen** näyttää harjoitusseinän tapetia oppilaalleen: ”Tänään tehtäväsi on poistaa tämä vettä läpäisevä tapetti”.

50-vuotias **Abdul Dinar Khil** kuuntelee opettajansa ohjeet tarkasti ja alkaa ruiskuttaa kuumaa vettä tapetoidulle seinälle. Olemme Stadin ammatti- ja aikuisopiston eli Stadin AO:n tiloissa Myllypurossa.

”Leena on todella hyvä opettaja. Hän ohjeistaa ystävällisesti ja tarkasti”, Khil kehuu. Halosella on myös hyvää sanottavaa opiskelijastaan.

”Juuri tuollaisella positiivisella asenteella ja sinnikkyydellä pääsee meillä ja työelämässä pitkälle.”

Khil suorittaa pintakäsittelyalan perustutkintoa eli opettelee paikkaamaan, maalamaan ja tapetoimaan seiniä. Sen lisäksi hän opiskelee muun muassa kemiaa, fysiikkaa, matematiikkaa, englantia ja suomea toisena kielenä. Khilin opintojen kesto on pari kolme vuotta riippuen taitojen karttumisesta - onhan opiskelu Stadin AO:ssa yksilöllistä.

Monelle voi tulla yllätyksenä, että yli 80 prosenttia Stadin AO:n opiskelijoista on yli 18-vuotiaita. Loput opiskelijat tulevat perusopetuksesta. Kaikkiaan Stadin AO:ssa koulutautuu

vuosittain noin 22 000 opiskelijaa.

”Osa ammatillista tutkintoa suorittavista hakee uutta ammattia, koska haluaa vaihtaa alaa, on työelämän murroskohdassa tai työt ovat loppuneet. Joku tarvitsee tutkinnon toimeentulon turvaamiseksi. Luonnollisesti osa opiskelee ensimmäistä tutkintoaan, ja joutuessa on myös heitä, jotka tulevat meille täydentämään osaamistaan”, kuvailee apulaisrehtori **Petri Kallionpää**.

Opiskelijoista lähes puolet on vieraskielisiä, kuten Khil. Hän toimi aiemmin miinojen purkajana Afganistanissa.

Rehtori Kallionpää painottaa, että Stadin AO tukee opiskelijoita osaamisen hankkimisessa monin eri keinoin.

”Meillä on esimerkiksi jokaisessa toimipaikassa opiskelijoiden tukena erityisopettajia, suomi toisena kielenä -opettajia eli S2-opettajia, monikielisiä ohjaajia sekä työvalmentajia”, kertoo Kallionpää.

Työvalmentajat tukevat työelämään valmistautumisessa ja auttavat löytämään oppimisen paikkoja työelämässä. Khil on juuri opetellut ulkomaalausta työharjoittelussa Malmilla.

Kun Khilin opiskelupäivä on ohi, hän kipaisee hakemaan lapsen päiväkodista. Tulevaisuuden tavoite on selkeä.

”Aion hakea sisämaalaustöihin, joissa tarvitaan erityistä tarkkuutta.” ■

Lukio-opetus on joustavaa

Helsingin kaupungilla on 14 lukiota ja yksi aikuislukio. Helsingissä on myös valtion ja yksityisten tahojen ylläpitämiä lukioita. Opiskelu on monin tavoin joustavaa.

Kaupungin lukioista kahdeksan on erikoislukioita, joissa oppilas voi korvata osan pakollisista opinnoista esimerkiksi musiikin, urheilun tai luonnontieteiden opinnoilla. Osassa näistä lukioista voi suorittaa kansainvälisen tutkinnon, joka vastaa ylioppilastutkintoa.

Lisäksi osassa kaupungin lukioita on painotettua opetusta pakollisten opintojen lisäksi. Esimerkiksi Helsingin kielilukiossa on englannin- ja suomenkielinen linja, jossa opinnoista vähintään puolet on englanniksi.

Opiskelijoiden on mahdollista suorittaa tietyin ehdoin opintoja verkko- ja etäopetuksena sekä lähiopetuksena muissa lukioissa.

Opiskelijat voivat suorittaa lukioaikanaan yliopiston ja ammattikorkeakoulun kursseja, samoin kesäopintoja Konepajan lukiossa ja aikuislukiossa, ja esimerkiksi lupakorttikoulutuksia Stadin Ammattiopistossa sekä kielten opintoja työväenopistossa.

Aikuislukiossa voi opiskella aikuisten perusopetuksen ja lukio-koulutuksen oppimäärän tai yksittäisiä oppiaineita.

Lisätietoa:

hel.fi/fi/kasvatus-ja-koulutus

Työviksessä on tuhansia kursseja

Ukrainan kulttuurihistoriaa vai herkuja Tylypahkasta? Jo pieni katsaus Helsingin työväenopiston eli työviksen kursseihin saa haukkomaan henkeä.

”Meillä kuka vain pääsee oppimaan haluamiaan taitoja. Osalla kursseistamme opettaja puhuu apukielinä englantia, ja englanninkielisiäkin kursseja on”, rehtori **Ville Ylikahri** kertoo ja lisää, että suosituin aine on suomi toisena kielenä.

Työvis tarjoaa yli 5 000 kurssia. ”Meillä on esimerkiksi upeat digiluokat, joissa voi tehdä elokuvia tai toteuttaa oman printtikuosin, ja avoimilla verstailla saa tehdä omaa projektia, esimerkiksi nikkaroida huonekaluja turvallisessa ohjauksessa. Samalla tutustuu uusiin ihmisiin”, sanoo Ylikahri.

Haku kevään kursseille avautuu 27.11. Tutustu ja ilmoittaudu: ilmonet.fi

Paula Holmberg (vas.), Airi Päivinen ja Pirkko Solehmainen nauttivat Seniorityttöjen viikottaisista tapaamisista Stadin yhteisötalolla Malmilla.

Yhteisötaloja kehitetään

Stadin yhteisöaloissa voi harrastaa maksutta tai vain oleilla. Toimintaa uudistetaan parhaillaan. Esimerkiksi aukioloajat pitenevät.

Teksti: Tiina Kotka • Kuva: Kaisla Pehkonen

Yksi kaupungin ylläpitämistä yhteisötaloista on Malmilla, jossa järjestetään ohjattua toimintaa jumpista kudontaan ja retkiin. Talossa kokoontuu myös omatoimisesti ryhmiä, kuten Senioritytöt. Sen jäsenten ikähaitari ulottuu seitsemänkymppisistä lähes satavuotiaaseen.

”Naurua riittää, ja välillä vierii vähän kyneleitäkin. On ihanaa saada jakaa ajatuksia ja tunteja muiden kanssa viikoittain. Joka kerta kahvitellaan ja luetaan horoskooppi. Aktiivisia osallistujia on enää seitsemän, joten uusien voisi tulla mukaan. Auttelemme toisiamme liikkumisessa tarpeen mukaan”, kertovat **Paula Holmberg, 72, Airi Päivinen, 80 ja Pirkko Solehmainen, 77.**

Ryhmäläiset ovat osallistuneet talon lukuisille kursseille, samoin retkille Lammassaarta, eduskuntaa ja pikaratikkaa myöten. He arvostavat talon digitukea ja mahdollisuutta vaatteiden korjaamiseen ohjatustikin, mutta toivovat edullisia lounaita pian takaisin.

Kukaties toive toteutuu, sillä kaupunki on juuri kerännyt verkossa ja työpajassa asukailta ideoita, toiveita ja palautetta talojen toiminnasta. Sitä järjestävät kaupungin lisäksi asukkaat sekä erilaiset toimijat järjestöjä ja yhdistyksiä myöten.

”Toivomme yhä useamman kaupunkilaisen löytävän yhteisötaloista itselleen mielekästä tekemistä ja ystäviä. Laajemmilla aukioloajoilla voisimme tavoittaa monipuolisemmin kaupunkilaisia. Tarvitsemme tähän kuitenkin hyviä kumppaneita mukaan yhteistyöhön. Jatkamme Stadin safkan keräämän hävikkiruon hyödyntämistä esimerkiksi kahvilatoiminnas-

samme”, kertoo alustavista suunnitelmista Stadin yhteisöalojen johtava yhteisötoiminnan koordinaattori **Heidi Jokinen.**

Helsingin kaupungin 10 yhteisötalon toimintaan ovat tervetulleita mukaan kaikki kaupunkilaiset. Toiminta on pääsääntöisesti maksutonta, esimerkiksi digitukea saa ilmaiseksi.

Talojen avulla halutaan lisätä kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia sekä tarjota matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja ja ehkäistä yksinäisyyttä. Taloissa näkyy kunkin alueen asukaskunta toiveineen. Jokisen mukaan esimerkiksi Lassilassa käy koulupäivien jälkeen oppilaita, ja Pihlajamäessä on hyvin aktiivinen yhteisöllinen kävijäkunta.

”Kannustamme asukkaita ja yhteistyökumppaneita järjestämään ohjelmaa sekä osallistumaan siihen, mutta tänne voi kyllä tulla vain oleilemaankin. Talot ovat työllistäjiäkin, sillä työttömien on mahdollista edetä työkokeilun kautta palkkatuki- tai oppisopimustyösuhteeseen”, toteaa Jokinen.

Tiloja varataan myös yksityiskäyttöön sekä yhdistysten ja järjestöjen toimintaan pientä korvausta vastaan.

Yhteisöalojen joulunajan ohjelmassa on muun muassa tietovisoja, pelejä, retkiä sekä taide- ja käsityöpajoja. Joulun jälkeisillä viikoilla 52–1 on avoinna vain yhteisötalo Lassila.

Punavuoren yhteisötalo Betanian toiminta päättyy huhtikuun lopussa, koska tilat siirtyvät kokonaan päiväkodille.

Yhteisötalot ovat avoinna pääsääntöisesti arkisin kello 9–16, mutta on muutamia talokohtaisia poikkeuksia. ■

Stadin yhteisötalot

- **Punavuori**
Perämiehenkatu 13, p. 09 310 73935
- **Alppila**
Sturenkatu 12, p. 09 310 73933
- **Käpylä**
Pohjolankatu 3, p. 040 589 1736
- **Kontula**
Keinulaudankuja 4 C, p. 09 310 51988
- **Vuosaari**
Mustalahdentie 10, p. 09 310 51988
- **Lassila**
Kaupintie 16, p. 09 310 73013
- **Oulunkylä**
Larin Kyöstin tie 7, p. 09 310 40912
- **Maunula**
Metsäpurontie 25, p. 09 310 24587
- **Malmi**
Kirkonkyläntie 2, p. 09 310 58576
- **Pihlajamäki**
Liusketie 3 A, p. 09 310 62575

Lisätietoja:

hel.fi/yhteisotalot
facebook.com/StadinYhteisotalot
instagram.com/stadinyhteisotalot

”On tärkeää olla osaavia ja motivoituneita opettajia sekä muita ammattilaisia tukemassa laadukasta oppimista ja hyvinvointia.”

Toimialajohtaja Satu Järvenkallas (vas.) ja apulaispormestari Johanna Laisaari kertovat, että Helsinki antoi syksyllä yli puoli miljoonaa euroa lisää rahaa oppikirjoihin. Lapsille ja nuorille halutaan varmistaa hyvä luku- ja las-kutaito, koska se on oppimisen perusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johtokaksikko kiertää työssään usein kaupungin kouluja ja päiväkoteja. Asioihin tutustuminen kentällä ja henkilöstön kuuleminen on sekä apulaispormestari Johanna Laisaarelle että toimialajohtaja Satu Järvenkallakselle tärkeää. Heidän ilokseen kierrosten aikana on kuulunut paljon hyvää.

Kesällä apulaispormestarina aloittanut Laisaari kertoo olevansa hyvin vaikuttunut siitä, kuinka motivoitunutta ja innostunutta koulujen sekä päiväkotien henkilöstö on.

Vahva motivaatio kyllä välittyy johtajakaksikostakin.

”Meillä on Sadun kanssa yhteiset arvot ja päämäärät taata lapsille ja nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia”, sanoo Laisaari.

Järvenkallas on puolestaan huomannut, kuinka molemmilla on voimakas lapsen ja nuoren edun näkökulma, heidän hyvinvointinsa asettaminen kaiken muun edelle.

Koko Suomi tuntuu olevan nyt etenkin nuorten oireilusta huolissaan. Koronan jälkeen yksinäisyys ja ahdistuneisuus ovat yleistyneet.

Johtajakaksikko on hyvillään siitä, että Helsingissä on ymmärretty tilanteen vakavuus ja tarve laajalle yhteistyölle. Useisiin kouluihin on saatu opettajien tueksi koulu- ja liikuntavalmentajia, nuorisotyöntekijöitä ja monikielisiä kouluohjaajia.

”Tarkoitus on, että opettajien aika jää opettamiseen ja että yhteisö voi hyvin”, Laisaari sanoo.

Kouluissa järjestetään esimerkiksi tutor-toimintaa, hyvinvointikahviloita ja matikkapajoja. Yhdessä jutellaan turvallisen yhteisön pelisäännöistä ja yhteisöllisyyden lisäämisestä. Tekemistä on myös välitunneilla ja iltapäivisin koulupäivän jälkeen.

Koulukiusaamiseen on nollatoleranssi

ja kiusaamisen vastaisuuteen ohjelma. Kiusaamistapauksia tulee kuitenkin esiin edelleen, ja niistä jokainen on johtajakaksikon mielestä liikaa. Kiusaamista pyritään ehkäisemään lisäämällä aikuisten määrää ja yhteisöllisyyttä. Myös yhteydenpitoa vanhempien kanssa halutaan tiivistää.

Laisaaren ja Järvenkallaksen isoihin huolenaiheisiin kuuluu myös lasten ja nuorten

KUKA

Johtokaksikko

Johanna Laisaari, 49, valittiin kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestariksi toukokuussa. Hän on oikeustieteen kandidaatti ja varatuomari. Hän on suorittanut Public EMBA -johtajakoulutuksen. Hän on toiminut mm. valtioneuvoston kansliassa kansallisen lapsistrategian pääsihteerinä.

Satu Järvenkallas, 57, on kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja. Hän on kasvatustieteiden maisteri ja suorittanut sosiaali- ja terveystieteiden EMBA:n. Hän on toiminut aiemmin mm. Helsingin varhaiskasvatusjohtajana.

oireilu. Päiväkotien ja koulujen toimenpiteet eivät aina riitä, ja lapsi tai nuori voi tarvita esimerkiksi psykiatrista apua. Hoitoon tulisi tällöin päästä mahdollisimman pian, mikä ei aina nykyisin toteudu.

Ongelmia pitäisikin kyetä ennaltaehkäisemään. Tämänkin vuoksi on tärkeää, että kouluissa on opettajien rinnalla joukko aikuisia, joilla on aikaa kuunnella ja tukea sekä ohjata eteenpäin ennen kuin ongelmat kasvavat.

Yhteistyötä tarvitaan myös koulun rajoja laveammin. Järvenkallas kertoo tuoreen esimerkin kaupunkiorganisaation poikkiallinnollisesta aluetyöstä Kannelmäessä, jossa asukkaiden osallisuuden tunnetta haluttiin parantaa ja lisätä alueen viihtyisyyttä. Työhön osallistui kaupungin henkilöstön lisäksi muun muassa poliisin ja järjestöjen edustajia.

Esimerkiksi lasten kanssa pidettiin työpajoja, joissa selvitettiin, tuntevatko he olonsa turvalliseksi kotikulmillaan. Lisäksi kysyttiin, miten ja missä he liikkuvat ja oleilevat sekä millaisia toiveita heillä on alueensa kehittämiseksi. Lapset saivat torille toivomansa liukumäen, ja nuorisotalon edustalla on nyt värikkäitä istumapaikkoja.

Laisaari ja Järvenkallas korostavat sitä, kuinka tärkeää ihmisille on saada tulla kuuluksi ja kuulua yhteisönsä.

”On aivan sama, mitä puhumme tai millaisia ohjelmia teemme, jos emme toimi niiden mukaan”, Laisaari sanoo.

Kannelmäessä on järjestetty asukkaille myös tilaisuuksia tutustua toisiinsa. Perheitä on esimerkiksi kutsuttu rehtorin aamukahveille kerran kuukaudessa ja maahanmuuttaja-aitteja on kohdattu.

Järvenkallas toteaa, että työtä on helpompi jatkaa, kun asukkaat ja eri toimijat ovat tutustuneet toisiinsa aiempaa paremmin. Yhteistyö on tiivistynyt ja työtavatkin muuttuneet. Ammattilaisten motivaatio on konkreettisten tulosten mukana kasvanut.

Johtajakaksikosta on keskeistä se, että nyt ja tulevaisuudessa saadaan selätettyä varhaiskasvatuksen henkilöstöpula ja että kouluissa on osavia ja motivoituneita opettajia sekä riittävästi muitakin ammattilaisia tukemassa laadukasta oppimista ja hyvinvointia.

Varhaiskasvatuksen opettajapulaan yritetään saada helpotusta espanjalaisista, jotka ovat suorittaneet samankaltaiset opinnot suomalaisen kollegoidensa kanssa ja jotka opiskelevat suomen kielen.

Samaan aikaan on pidettävä huolta siitä, että henkilöstö on motivoitunutta ja jaksaa, sillä se on myös yksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin tae. Johtajakaksikkoa harmittaa se, että julkisessa keskustelussa helposti unohtuu päiväkodeissa ja kouluissa päivittäin tehtävä hieno työ sekä upea henkilöstö.

Laisaari ja Järvenkallas haluavat, että lasten ja nuorten kasvatuksessa ja opetuksessa taataan kaikille vahva perusta, hyvä luku- ja laskutaito. Tätä varmistetaan myös oppikirjoilla, joihin kaupunki myönsi syksyllä lisää rahaa yli puoli miljoonaa euroa.

Juuri opetuksen laatuun ja henkilöstöön liittyvistä perusasioista huolehtimista johtajakaksikko pitää tärkeimpänä tehtävänä.

Päiväkodit ja koulut ovat yhteiskunnan peruskivijalat. Järvenkallas nimittää niitä oppimisen hyvinvointikeskuksiksi.

Vaikka Suomessa voitotellaan laskeneita Pisa-tuloksia, maailmalla meitä arvostetaan. Helsingin kouluihin on viimeksi käyty tutustumassa ja oppia ottamassa esimerkiksi Japanista ja Itävallasta. Yhdysvaltain delegaatiossa oli mukana yli 20 senaattoria ja kuvernööriä. Järvenkallas ja Laisaari esittelevät hel sinkiläistä kasvatusta rinta rottingilla.

Teksti: Kirsi Riipinen • Kuva: Miikka Pirinen

Lapset ja nuoret tarvitsevat nyt tukeaa

Kasvatuksen ja koulutuksen johtokaksikkoa **Satu Järvenkallasta** ja **Johanna Laisaarta** yhdistää lasten ja nuorten hyvinvoinnin asettaminen kaiken muun edelle.

Helsingin kaupunginmuseo

Länsi-Pasila kasvoi nopeasti 1800-luvun lopussa. Asemakaavaa ja rakennusmääräyksiä ei ollut, joten alueelle rakennettiin hyvin vapaasti. Keskellä on Pasilan kirkko. Alue purettiin 1970-luvulla.

Signe Brander/Helsingin kaupunginmuseo

Kuvassa vuodelta 1911 näkyy keskellä Toralinna eli rautatieläisten talo ja Pasilan silloinen asema vasemmalla.

Hamri Ahola/Helsingin kaupunginmuseo

Itä-Pasilaan tehtiin leikkipihoja uusien leikkipaikkoja koskevien mitoitus- ja suunnitteluohjeiden mukaisesti. Oli uutta antaa lasten leikeille tällaiset suunnitellut puitteet kortteleiden pihuille.

Arkkitehtitoimisto ALA Oy

Havainnekuvasssa Pasilan tulevaa siluettia. Pasilan työpaikkojen odotetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2040 mennessä noin 50 000:een ja alueen asukasmäärä lähes kolminkertaistuu 30 000:een.

Pasila kerros kerrokselta

Pasilaa on suunniteltu moneen kertaan. Nyt tärkeintä on kuroa sen osat yhteen.

Teksti: **Aki Laurokari**

Eliel Saarisella oli suuria suunnitelmia Pasilan suhteen. Hän visioi osana Suur-Helsinki -suunnitelmaa vuonna 1918 muun muassa, että Helsingin keskustan ja Pasilan yhdistäisi tiiviisti rakennettujen kortteleiden ympäröimä Kuningasavenue. Saarinen visioi myös, että päärautatieaseman paikka siirtyisi Pasilaan.

Hänen visionsa jäivät sellaisenaan toteutumatta, mutta Pasila nähtiin niissä uutena keskuksena.

”Se on ensimmäinen vaihe, jolloin Pasilan merkitys Helsingin kasvulle on tunnustettu. Saarinen näki Pasilan rataristeyksen myötä luonnollisesti kehittyvänä uutena keskuksena, kuin keskustan laajenuksena”, kertoo Helsingin kaupunginmuseon arkkitehti **Mikko Lindqvist**.

1950-luvun alun keskustasuunnitelmassa Pasilaa ei nähty enää urbaanin keskustan jatkeena,

vaan sinne haluttiin suurimittaista toimi- ja tuotantotilaa, kuten Postin lajittelukeskus ja Yleisradion tilat. **Alvar Aalto** taas halusi alueesta uuden elävän liikekeskuksen.

1970-luvun alussa ryhdyttiin toteuttamaan arkkitehti **Reijo Jallinojan** suunnitelmaa Pasilasta ja rakentaminen aloitettiin Itä-Pasilasta. Tarkoitus oli tehdä uudenlainen tulevaisuuden kaupunginosa. Lopputulos ei ole Itä-Pasilassa täysin alkuperäisvision mukainen, mutta esimerkiksi eritasokaupunki heijastaa sitä. Länsi-Pasila suunniteltiin myös Jallinojan johdolla ja sen asemakaavasta tehtiin aivan erilainen. Länsipuoli onkin vastareaktio kritiikkiä saaneelle Itä-Pasilalle. Idässä on betonia ja kansipihvoja, lännessä tiiltä ja maisemamuotoja, kuvaa Lindqvist.

Keski-Pasilan rakentuminen on lähtenyt käyntiin vasta Vuosaaren sataman valmistuttua. Nyt alueelle on jo noussut Suomen vilkkain kauppakeskus Tripla. Pasilan kaavoittajatiimin

tiimipäällikkö **Anna-Maija Sohnin** mukaan nykysuunnittelun tärkein tehtävä on kuroa Pasilan eri osia yhteen.

”Pitkään Pasilansiltakin oli vain kapea lanka, joka yhdisti Itä- ja Länsi-Pasilan. Oli tärkeää, että kummasta Pasilasta puhutaan, mutta nyt olisi tärkeää, että meidän jälkeemme olisi jotain yhtenäistä ja voisi puhua vain Pasilasta”, Sohn toteaa.

Lisäksi Keski-Pasilan tulevaisuus on korkeuksissa. Sohn kertoo, että tämä on ollut selvää vuodesta 2011 lähtien, sillä silloin valmistuneen selvityksen perusteella korkea rakentamista mahdollistetaan ainakin Kalasatamaan ja Keski-Pasilaan. Näiden välillä kulkevan Teollisuuskadun molemmissa päissä kohoaisi torneja. ■

Lähteet: Historia Helsinki -sivuston artikkelit Itä-, Keski- ja Länsi-Pasilasta, kaupungin Uutta Helsinkiä rakentamassa -sivu Pasilasta. Haastateltavat: Mikko Lindqvist ja Anna-Maija Sohn.

- Ima rakastaa musikaaleja, koska ”ne puhuttelevat lasta meissä”. Lempimusikaali Hamiltonissa rap-musiikki rytmittää Yhdysvaltain perustajan tarinaa.
- Iman suomalainen lempisäveltäjä on Kaj Chydenius. Lyriikat ”hittaavat”, siis iskevät, sydämeen.
- Ima harrasti lapsena yleisurheilua, koripalloa ja tanssia.

”Seuraavaksi kerron afrohiustyyliä traditioista”

Helsinki-italilla palkitun **Ima Iduozeen** lyhytelokuvassa sukellaan afrohiusmaailmaan Stadissa. Vapaalla hän fiilistelee kasveja.

Teksti: **Katja Alaja** • Kuva: **Miikka Pirinen**

Sinut tunnetaan musiikkivideoiden ja lyhytelokuvien tekijänä, tanssijana ja koreografina. Mitä työpöydälläsi on nyt?

Olen mukana Ylen Moves Like Summeri -ohjelmassa. Nuoret hakevat ohjelmaan opettelemalla minun ja **Sanaz Hassanin** tekemän tanssikoreografian. Valmistamme jatkoon valituille uuden koreografian, joka esitetään Uuden musiikin kilpailussa keväällä 2024.

Pidän nuorten parissa työskentelyä tärkeänä. He voivat löytää uusia ammatillisia, sosiaalisia ja vuorovaikutuksen työkaluja ja samaistua tanssin alalla toimiviin.

Keväällä tulee ensi-iltaan afrikkalaista diasporaa juhlihan elokuvasarjani kolmas osa. Dokumenttia ja fiktiota yhdistävä elokuva kertoo tarinaa afrohiuksista, afrikkalaisista hiustyyleistä ja afropartureista Stadissa. Siitä selviää, millainen merkitys hiuksilla on ja millainen rooli partureilla on kohtaamispaikkana yhteisöllemme.

Millainen Stadi on marraskuun lopulla?

Marraskuu on haastavaa aikaa, kun päivät lyhenevät ja pimeyteen pitää taas totutella. Syksyssä on kuitenkin myös paljon kiehtovaa. Se on minulle uuden vuoden alku ja pidän ruskasta. Marraskuussa yritän myös pitää lomaa, mennä lämpimään, sillä kesät kuluvat töissä.

Mikä on lempipaikkasi Stadissa?

Se on Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha, jossa käyn aina välillä. Puutarha on luontosimulaatio, yksi Stadin helmistä. Hengittelen ja fiilistelen siellä kasveja ja pidän kännykän taskussa. Olen siinä yleensä surkea.

Minne veisit Stadiin tulleet ulkomaalaiset vieraat?

Veisin vieraat paikkoihin, joissa saa kokea Stadin erityisiä puolia ja joita esittelen ylpeydellä. Ensimmäinen menisimme katsomaan jonkin elokuvan Cinema Orioniin. Sitten kävisimme syömässä lohiteriyakit The Boom Roomissa. Puhoksen Alanya Marketista ostaisimme tuoreita hedelmiä ja maapähkinävoita. Harju 8:ssä nauttisimme hibiskusta sisältävän talon drinkin ja päättäisimme illan Anomaly-klubilla. Siellä soi afrobeats- ja amapiano-musiikki, joka on eteläafrikkalaista housemusiikkia. Soitan Anomalyssa usein itsekin DJ-keikkoja. Seuraavana päivänä kokkaisin vieraille bravuuriani, jättikatkarapu-vaikospuli-chilipastaa.

3 kulttuurikokemusta Stadissa

1. Helsingin vanhimpiin kuuluva elokuvateatteri Cinema Orion. ”Stadin tunnelmallisin leffateatteri. Siellä pyörii kaikkea klassikoista harvinaisiin helmiin.”
2. Urban Apa -taideyhteisö. ”Sen esittävän taiteen ohjelmisto ja luontosarjat ovat kiinni ajassa.”
3. Club U-Haul. ”Se on turvallisempi klubitila eri vähemmistöihin kuuluville.”

Renoveringen av Drumsö lågstadieskola inleds nästa år. Projektet innebär att man river flygeln från 1980-talet och bygger nytt i stället. De äldre skolbyggnaderna från 1930 respektive 1949 renoveras grundligt. Budgeten för 2024

tryggar också pågående renoveringar i gymnasiet Lärkan, grundskolan Norsens enhet Cygnaeus, Kottby grundskola och Hoplaxskolan. Nästa års renoveringsbudget för de svenska skolbyggnaderna är över 50 miljoner euro.

Eleverna i nuvarande Yhtenäiskoulu i Kottby får sällskap. I höst välkomnar Sari Sola och Satu Koistinen Nordiska skolans förstaklassare.

Fritt fram för Nordiska skolan

Anmälan till den nyaste skolan med det nyaste konceptet är i januari. Nordiska skolan har sitt säte i Kottby och det är fritt fram för alla blivande förstaklassare att söka.

Text: Nina Weckström • Bild: Leif Weckström

Nästan ett kvartssekel har gått men nu har Nordiska skolan kommit till skott. Skolan inleder sin första termin i augusti 2024, i likhet med alla andra grundskolor i Helsingfors. Det blir den första helt tvåspråkiga skolan med svenska och finska som undervisningsspråk och målgruppen är främst barn i tvåspråkiga familjer.

”Men alla är välkomna att söka till skolan, alltså oavsett hemspråk. Föräldrarna anmäler barnet till Nordiska skolan på samma sätt som man anmäler till de andra grundskolorna. I Nordiska skolan gäller inte principen om närskola och det betyder att barnet kan bo var som helst i Helsingfors. Och vi har inte lämplighetstest eller inträdesprov”, säger Sari Sola som är rektor för den finska skolan i Kottby, Yhtenäiskoulu.

Det är i den finska skolans byggnad på Louhivägen 3 i Kottby som Nordiska skolan tar plats. Nordiska skolan blir därmed ingen isolerad enhet, tvärtom ska verksamheten intregreras i Yhtenäiskoulu så att hela skolkomplexet får nordisk prägel och fokus på nordismen,

det nordiska samarbetet och de nordiska länderna.

”Nordismen ska spegla sig i och berika vardagen i hela skolhuset utan att Nordiska skolan förlorar sin uttryckliga tvåspråkighet.”

Nordiska skolan kör i gång med ettorna, det vill säga eleverna på årskurs ett.

”Sedan växer Nordiska skolan varje år med en årskurs tills verksamheten är fullskalig, alltså en grundskola med nio årskurser”, säger sakkunnig Satu Koistinen på Fostrans- och utbildningssektorn. Hon jobbar med att planera innehållet i Nordiska skolan.

”Principen är att implementera svenskan och finskan i undervisningen så att barnet lär sig behärska bägge språk lika obehindrat och smidigt. Meningen är inte att läraren översätter eller simultantolkar fortlöpande. Språkanvändningen alternerar i undervisningen och bygger upp en språklig helhet. I till exempel geografik kan man granska en världsdelen ur en viss synvinkel på svenska, en annan på finska. Olika undervisningsmodeller kommer att gestaltas och tillämpas an efter”, säger Koistinen.

Trots det nordiska namnet kommer skolan inte att ha undervisning i alla nordiska språk.

”Det blir alltså inte undervisning i danska eller norska, isländska eller färiska, men samtliga nordiska samhällen får stor synlighet i skolan. Vi har redan etablerat samarbete med en skola i Lejre i Danmark och vi planerar utbytesprogram för såväl lärare som elever. Meningen är att bygga upp nätverk i hela den nordiska skolvärlden. Vi ska också samarbeta med den svenskspråkiga närskolan, Kottby grundskola och med Hanaholmens kulturcentrum, konceptet Svenska nu och Pohjola-Norden”, säger Sari Sola.

Louhivägens nuvarande skolhus från 1960-talet ska renoveras grundligt med start 2025 och så bygger man till för att skapa mera rum. Än så länge finns inte beslut på hur många som får plats på första årskursen i Nordiska skolan.

”Vi tror att ett tjugotal barn börjar i ettan”, säger Sola. Det är barn som är födda 2017 som ska anmälas till skolan i januari 2024. Det gör man på sajten asti.hel.fi mellan 8.-28.1 2024 eller genom att besöka skolan 24.1 kl. 10–12. Besked om antagning kommer i mars.

→ Daghem får spansk förstärkning

Småbarnspedagogiken rekryterar lärare från Spanien för att råda bot på bristen på behörig personal i svenska daghem. Man räknar med att sålla fram 5–8 lärare som blir anställda. Först ska de som anställs studera svenska på distans i ett halvt år. Intresset har varit stort och det beror på ett överutbud av behöriga lärare i Spanien där utbildningen liknar den finländska.

→ Hallå alla seniorer!

Det svenskspråkiga Seniornätverket är ett samarbete där staden och tredje sektorn medverkar. Strävan är att skapa gemenskap och motverka ensamhet. Nu efterlyser Seniornätverket önskemål kring program och evenemang. Svara på Seniornätverket på Facebook.

19

Markus Luukkonen, Siw Handroos-Kelekay och Max Bremer vill skapa ett lokalt och aktivt kulturhus.

Leif Weckström

Nina Gran

Dikter blir sånger

Kritikerrosade barnboken Dikter för små öron av Nina Gran, specialplanerare på Helsingfors kulturcentral, har i januari premiär som en musikalisk och interaktiv ordlek för barn i åldern 4–7. Produktionen Sånger för små öron är tonsatt av Annika Cleo och Nicklas Lantz och skådeplatsen är nyinrättade Black Box i Nordhuset. Föreställningen blir samtidigt svensk premiär för rummet.

Juligt i Nordhuset

Nordhuset avslutar höstsåsongen med Klubb Ankdamms och Den mysiga julkonserten som är 2.12 och med Jannike Sandström, Frida Andersson och Nicke Lignell. 16.12 står Barnens Estrad på scen med föreställningen Jul med Alfons Åberg.

Julstigen i Herttonäs

Tomteskola, ringlekar, julpyssel, glögg och julmarknad med dofter och smaker från förr står på programmet när Julstigen tar besökarna på en tidsresa till julen som den gestaltades i herrgården respektive bondgården i 1880-talets Helsingfors. Julstigen slingrar sig över Herttonäs gårds marker. Varmt på och gärna ficklampa med, 9.12 kl. 12–16. Arrangör är DOT, föreningen för Drama och teater.

Lucia sprider ljus

Och som alltid inleder Finlands Lucia sitt värv att sprida ljus i mörka tider i Domkyrkan den 13 december. Kröningen är kl. 17 och prick kl. 18 skriker hon ner för kyrktrapporna för att åka kortage i centrum.

Dela din berättelse!

Det är högt till tak i kapellet i Havsrastböle i Nordsjö. Här finns rum för folk från hela världen att slå sig ner kring kafébord och berätta.

”Berätta sin berättelse, dela sina upplevelser”, förklarar skådespelaren, regissören **Max Bremer** på Teater Universum.

Universum står bakom konceptet Story Sharing som genom berättelserna främjar förståelsen oss människor emellan. Det är inte flummigt prat utan ett evenemang som ordnats i tio år och där ett tjugotal personer med ursprung i ett tiotal länder leder varje samtal vid varje kafébord. Också svenska ingår i den språkliga paletten.

Nu är Story Sharing gruppen på gång i det gamla kapellet i Havsrastböle. Församlingen har avstått från lokaliteterna och hyr ut bygg-

naden som är i relativt dåligt skick. Hyresgäst är Nordhuset där kulturproducenten **Siw Handroos-Kelekay** nappade på möjligheten, Universum hakade på och nu är förhoppningen att förlänga hyreskontraktet efter årsskiftet.

”Vi vill dessutom backa upp verksamheter som stimulerar till nya aktiviteter i närområdet. Utställningar, föreställningar och kulturevenemang som lockar folk från alla knutar. Öppet hus fastän i praktiken kan vi inte ha öppet alla dagar”, säger Bremer. Som det nu är håller huset öppet onsdagar och torsdagar kl. 13–17, adressen är Skotstigen 3.

”Vi söker också samarbete med olika svenskspråkiga föreningar och organisationer i Nordsjö. Här finns rum för allt möjligt”, nämner Bremer. Ta kontakt per e-post: kulttuuritilamerirasti@gmail.com.

Text:
Nina Weckström

Tomteluvan som förgyller julen

Tomteluvan i lyxmodell, knallröd och tofs med sting är Marina Peltonens specialitet. Hon är sömnadslärare på Arbis och håller i trådarna i tomteluveverkstaden uppe på fjärde våningen.

”Jag har dragit tomteluveverkstäderna i åtminstone tjugo år. Varje jultvå veckor resulterar i tiotals tomteluvor så sammanlagt har vi sytt upp hundratals. I praktiken går det till så att jag styr symaskinen medan barnet trampar på pedalen. Det är extra roligt numera när unga föräldrar, som själva suttit här och sytt sig en tomteluva, nu kommer med egna ungar för att låta traditionen gå vidare”, säger Peltonen.

Tomteluveverkstaden ingår i jultvåningen som brukar fylla Arbis till bräddarna med folk i alla åldrar. I år är jultvåningen kl. 17–20. Annat julpyssel kretsar kring danska julhjärtan och girlander, julgransbollar och halmhimlar, pepparka-

kor och marsipanfigurer. Materialavgiften för till exempel tomteluvan är 5 euro. En annan av Arbis jultraditioner, vinterkonserten med elever och lärare inom musiken, ges 9.12.

Marina Peltonen har designat Arbis egen tomteluva.

Text:
Nina Weckström
Bild:
Leif Weckström

Maija Astikainen

➔ Opportunities to do good

Have you ever considered volunteering some of your time to help others? The Volunteer Helsinki website lists dozens of opportunities. Look through them all and choose the one that suits you best! Check it out at vapaaehtoistoiminta.hel.fi/en.

Helsinki helps newcomers

“My key message is that Helsinki warmly welcomes you! The City of Helsinki wants people from other countries to come here to live and work. With that in mind, Finland’s capital is working to greatly expand its services that help international newcomers and jobseekers find their place here and thrive.”

Glenn Gassen, the new head of the City of Helsinki’s Migrant Affairs, has bold plans to improve the city’s services for new arrivals to the country. The Helsinki City Strategy also promotes work-based migration, as attracting global talent promotes growth and can help resolve severe labour shortages, such as those in the fields of healthcare and early childhood education.

“My work is important to me for several reasons. Firstly, because Helsinki’s vitality is dependent on being a good place to do business. Right now, many companies are unable to perform optimally in the capital because they don’t have the necessary workers. Our unit seeks to facilitate increased migration, which will then contribute to Helsinki’s strong economy and growth. Another reason I find my work motivating and interesting is because I came here myself from Germany years ago,” Gassen said.

Under its new leader, Helsinki’s Migration Affairs unit is looking to expand and improve several services that have proven to be popular in the international community. Examples include International House Helsinki, the “one-stop shop” that gathers all of the authorities newcomers need under one roof, and the Spouse Program that provides families of international newcomers with social- and career-oriented opportunities.

Glenn Gassen is head of the City of Helsinki’s Migrant Affairs Unit.

Photo: Sakari Röyskö

The number of those with a foreign background is expected to continue its rapid growth in Helsinki. It is predicted that by 2035, more than a quarter of the residents will have another mother tongue than Finnish or Swedish.

At present in Finland, the responsibility for providing services that support integration are spread out among several authorities. The KOTO2024 law reform will soon transfer the responsibility for these services to the country’s municipalities.

“After this reform, the City of Helsinki will have even more of a mandate to make sure international newcomers can settle in, find a job and feel at home. This expanded role in the process will allow the city to better influence the effectiveness of current integration efforts – and by extension the health and happiness of its foreign-born population,” Gassen said.

Learn more about the International House Helsinki at ihhelsinki.fi, the Spouse Program at spouseprogram.fi and Helsinki’s services for businesses and entrepreneurs at hel.fi/en/business-and-work.

Holidays events for the whole family

Christmas and New Year are just around the corner and Helsinki has planned many events to spread the holiday spirit. Don’t forget the Christmas Market at Senate Square, which will run from 1–22 December. More details about the market at tuomaanmarkkinat.fi.

Helsinki’s New Year is celebrated at Kansalaistori on New Year’s eve December 31st. Read more: [➔ helsinginuusivuosi.fi/en](http://helsinginuusivuosi.fi/en)

Supporting digital literacy

Are you or is someone you know in need of digital support? The City of Helsinki provides free help with using computers, smartphones and navigating e-services. Digital support is available in five languages at libraries, community centres and service points of the Helsinki-info advisory services. The service also makes house calls and provides remote support at no cost. Find more at [➔ digituki.hel.fi/en](http://digituki.hel.fi/en)

Mayor’s resident evening in Pasila

Mayor’s resident evenings are events held couple times a year for Helsinki residents in a certain neighbourhood. The evenings are often two-part events, starting with a pop-up exhibition of local services, residents’ associations and other non-profits, followed by the Helsinki Mayor and other city officials responding to topics brought up by the residents of the district in question. The next Mayor’s resident evening will be held in Pasila on 28 November. The evening will be held in Finnish. Watch the livestream at [➔ helsinkikanava.fi](http://helsinkikanava.fi)

Investing in children and young people

The City of Helsinki’s 2024 budget contains expanded Education Division funding to prevent segregation and enhance the city’s network of special needs teachers and school coaches.

The added investment seeks to not only improve the wellbeing of children and young people but also to lay the groundwork for an increasingly diverse student population. For example, three lower secondary schools in Helsinki started bilingual fi-en programmes this autumn, and next year will see the start of Nordiska skolan, the first school in Finland to focus on Nordic cooperation, culture and languages. Anti-racism instruction will also be enhanced in every Helsinki daycare and school.

This year Helsinki launched continuous admissions to ease new arrivals’ transition into school, alongside preparatory education. To

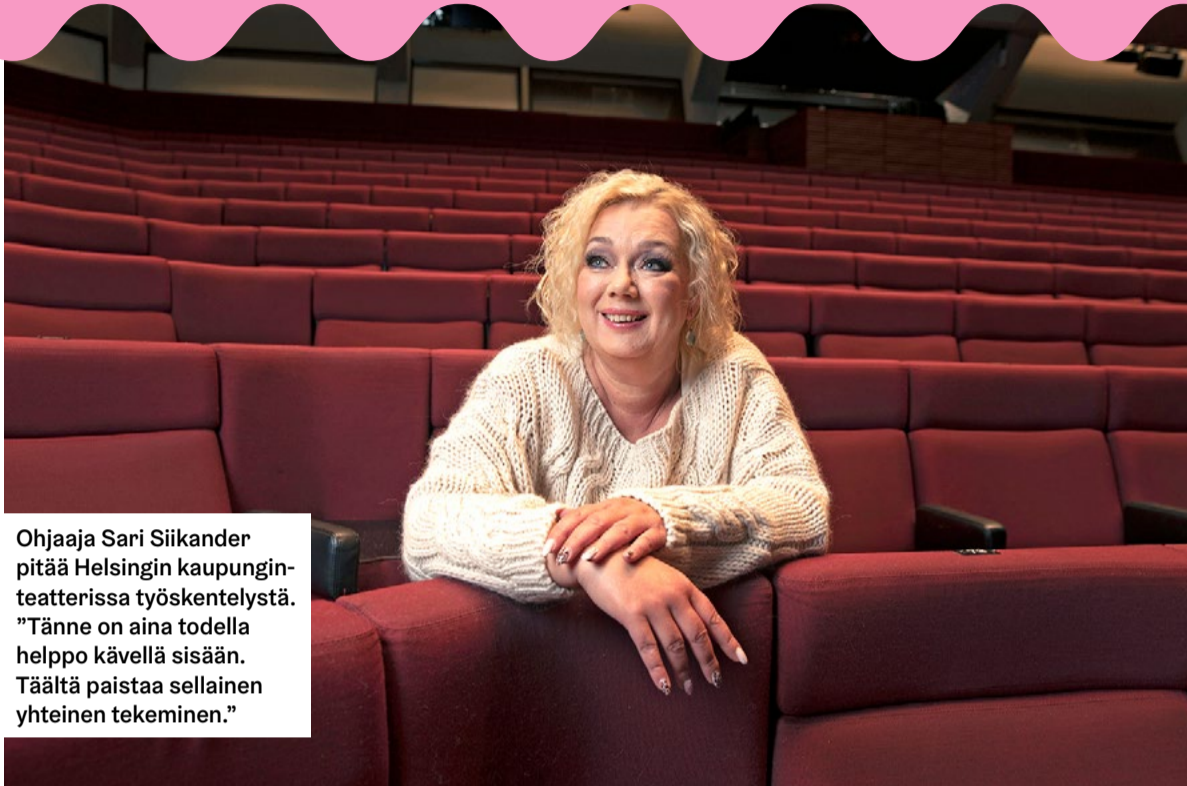
Three lower secondary schools in Helsinki started bilingual fi-en education programmes this autumn.

Photo: Jussi Hellsten

encourage multilingualism, the City of Helsinki also currently offers regular mother tongue instruction in over 50 languages to students with a first language other than Finnish.

For more information, see hel.fi/en/childhood-and-education

Hakasalmen huvilassa nähdään saksalais-syntyisen Volker von Boninin ikoniseksi muodostuneita ja vähemmälle huomiolle jääneitä 1950–80-lukujen valokuvia Helsingistä.

Ohjaaja Sari Siikander pitää Helsingin kaupunginteatterissa työskentelystä. ”Tänne on aina todella helppo kävellä sisään. Täältä paistaa sellainen yhteinen tekeminen.”

Luvassa kahden tunnin helpotus

Teksti: Aki Laurokari

Kuva: Miikka Pirinen

15. helmikuuta saa ensi-iltansa Sari Siikanderin ensimmäinen ohjaus Helsingin kaupunginteatterin suurelle näyttämölle.

Iloa ja lepoa aivoille. Sitä lupaa ohjaaja Sari Siikander katsojille näytelmällä Ilmasta rahaa.

”Tässä ajassa, kun ympärillämme on paljon raskaita asioita; on sotaa, korot nousevat ja ihmiset miettivät joulukuun sähkölaskua, niin toivon, että näytelmä olisi sellainen kahden tunnin helpotus. Tätä katsoessa voi vain nauttia ja nauraa. Se on meidän jaksamisemme kannalta tärkeää, että löydämme iloa ja lepoa omalle päällemme”, Siikander kertoo.

Näytelmä perustuu Michael Cooneyn tekstiin, joka on farssiklassikko. Se kertoo miehestä, joka huijaa sosiaalitukia itselleen ja valheelle rakennettu elämä alkaa lopulta horjua, kun Kelan tarkastaja saapuu yllätysvierailulle.

”Se on sikahyvin kirjoitettu farssi, aivan briljantti. Se valheen pyörittäminen, että aina pitää keksiä uusi valhe valheen päälle, kunnes saavutetaan umpikuja, että nyt ei voi enää valehdella”, Siikander kertoo.

Farssi on Siikanderin mielestä tyyllilajeista vaikeinta tehdä mutta samalla sitä on myös mahtavaa tehdä.

”Farssi on kuin musikaali, koska se on niin rytmisen. Se vaatii paljon taitavaa näyttelijäntyötä ja tarkkuutta ohjaamiseen siinä, että kaikki asiat tapahtuvat sellaisessa järjestyksessä, että yleisö ehtii ne näkemään ja reagoimaan”.

”Se on sikahyvin kirjoitettu farssi, aivan briljantti.”

Ilmasta rahaa on Siikanderin toinen ohjaustyö Helsingin kaupunginteatterille ja ensimmäinen suurelle näyttämölle. Siikander puhuu paljon yhteistyön tärkeistä teatterin tekemisessä. Ohjaajan työ alkaa jo monta kuukautta ennen ensimmäisiä harjoituksia ja koostuu esimerkiksi suunnittelutyöstä eri ammattilaisten, kuten puvustajan, lavastajan ja maskeeraajan kanssa.

Monen eri alan ammattilaisia on koko ajan ympärillä, ja se auttaa myös jännitykseen, jota ensimmäinen näytelmä suurella näyttämöllä aiheuttaa.

”No jännittäähän se nyt saada tuollainen halli käyttöön! Ei saa antaa fasiliteettien ajaa sisällön ohi. Sillä lauseella rauhoitan itseni”, Siikander nauhaa.

Siikander on tehnyt töitä niin televisiolle, elokuviin kuin teattereille. Hänen mielestään teatterissa on jotain ainutlaatuista, koska siinä on vuorovaikutussuhde esiintyjän ja yleisön välillä.

”Olemme samassa tilassa, samassa energiassa ja hengitämme samaa iltaa. Koemme sinä iltana jotain yhdessä”, toteaa Siikander.

→ **Liput ja tarkemmat aikataulut: hkt.fi**

Juttua muutettu 22.11.2023, koska Aku Hirviniemi jäi pois Ilmasta rahaa -näytelmästä. Tieto tästä tuli vasta sen jälkeen, kun lehti oli jo lähtenyt painoon.

Kauhua, komediaa ja komediallista draamaa

2:22 A Ghost Story.

Ilkka Saastamoinen

Kaupunginteatterin kevätohjelmistossa Arena-näyttämöllä on selkäpiirtä karmiva 2:22 A Ghost Story, joka saa ensi-iltansa 8.2. Kyseessä on teatterissa harvemmin nähty psykologisen trillerin genreä edustava draama. Paavo Westerbergin ohjaama näytelmä nostaa esiin kiehtovia kysymyksenasetteluja liittyen omiin uskomuksiimme ja ylläluonnollisiin kokemuksiimme.

Arena-näyttämön kevään toinen uutuus on Erik Gedeonin musiikki-komedia Forever Young, joka saa ensi-iltansa 7.3. Komediasa eletään tulevaisuutta. Näyttämö on muutettu vanhainkodiksi, jossa Kaupunginteatterin näyttelijät viettävät päiviään tiukan hoitajan tarkailussa. Mutta kun hoitajan silmä välttää, heräävät harmaat ramppipantterit henkiin. Forever Young on kuin vanhainkodin Vain elämää, jossa jokainen näyttelijä on päivän artisti, ja yhdessä muistellaan nuoruuden hurjasteluita.

Jerusalem.

Otto-Ville Väätäinen

Pienen näyttämön kevätkauden avaa 1. helmikuuta Jez Butterworthin kirjoittama ja Pasi Lampelan ohjaama räväkkä komediallinen draama Jerusalem. Teoksessa nykyaika kohtaa myyttisen menneisyyden, kun joukko yhteiskunnasta syrjäytyneitä kamppailee omanarvontuntonsa puolesta Johnny Byronin (Santeri Kinnunen) johdolla.

Kaupunginteatteri kutsuu kaikki helsinkiläiset seniorit katsomaan suosittua Elonsiivous-esityksen striimiä 7.2. kello 13.30 maksutta YouTubeessa ja Lämpiö.fi-alustalla. Esitys nähdään myös teatterin parvekelämpiössä 29.11. ja 4.12. kello 13. Näytelmä pohjautuu helsinkiläisten ikääntyneiden elämäntarinoihin.

→ Lisätietoa: hkt.fi

Uusivuosi otetaan vastaan Kansalaistorilla

Uutta vuotta pääsee juhlistamaan jälleen kerran Kansalaistorin suوركonsertissa. Konsertti alkaa kello 22. Sitä ennen lapsille on omaa uudenvuoden ohjelmaa kello 17.30 alkaen. Konsertin tähtiartistit julkistetaan joulukuussa osoitteessa helsinginuusivuosi.fi.

Joulun iloa

Kaupunki suorastaan pursuaa upeita joulutapahtumia, joista yksi perinteisimmistä eli Tuomaan Markkinat käynnistyy 1.12. Markkinoille on vapaa pääsy ja sinne pääsee aina 22.12. saakka. Markkinat tuo Helsingin Senaatintorille lähes sata käsityöläistä ja pientuottajaa ympäri maata sekä yli 20 herkkumyyjää ja kahvila- ja ravintolatoimijaa. Markkinat ovat avoinna su-to klo 11-19 sekä pe-la klo 11-20.

Joulun odotus ei olisi mitään ilman kauneimpia joululauluja. Anna Erikssonin laulamia rakastetuimpia lauluja pääsee kuulemaan Savoy-teatterissa 16.12. Liput 65/48,50 €.

Seurasaaren Joulupolku on lapsiperheille tarkoitettu ilmainen joulutapahtuma, joka tarjoaa kävijöilleen kurkistuksia joulun perinteisiin. Joulupolku järjestetään sunnuntaina 10.12. kello 12-17. Tarkempia tietoja ohjelmasta voit lukea sivulta joulupolku.fi.

Seurasaaren perinteisiin joulutapahtumiin kuuluu tapaninpäivän rekiajelut, sillä onhan Pyhän Stefanuksen muistopäivä ollut Suomessa erityisesti hevosten päivä. Ajelut järjestetään Seurasaaren juhla-akentällä kello 12-16.

Kim Öhman

Senaatintoria koristaa perinteinen joulukuusi.

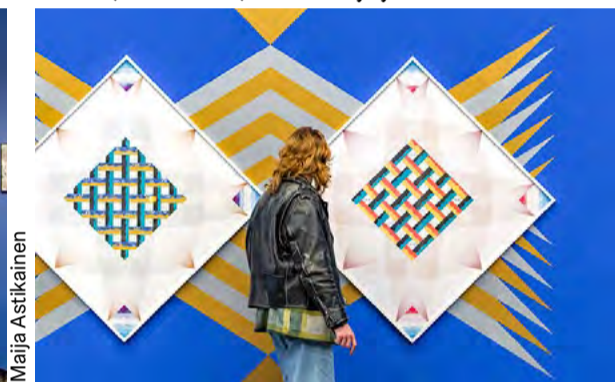

Ilona Kempainen / Teatterimuseo

Jyrki Lohva

Teatterimuseossa on hiljattain avautunut uusi perusnäyttely, Kolmas soitto.

Musiikkimuseossa on näyttely suomeräpin historiasta. Kuvassa (vasemmalta oikealle): Pasi Palonen, Raymond Ebanks, Henri Pulla, Jukka Harju ja Kimmo Hela-aro.

Maija Astikainen

Martin Corlazzoli

Sun Bodi – Kuntosalien hikinen historia kertoo kuntosaleista ja kuntosaliharrastajista.

Näkymä Haegue Yangin Several Reenactments -näyttelystä S.M.A.K.-museossa 2023.

Tuoreita museoelämyksiä

Helsingissä on lukuisia upeita museoita. Tässä esitellään valtavasta tarjonnasta neljä museoita, joissa uudet näyttelyt avautuvat marraskuussa.

Teatterimuseon Kolmas soitto -näyttely kulkee polun ideasta valmistelu- ja harjoitusvaiheen kautta esityshetkeen ja sen yli. Näyttelyssä on kohtia, joissa kävijä voi itse kokeilla, tehdä ja pohtia. teatterimuseo.fi

Musiikkimuseo Famen näyttely Jou! – 40 vuotta suomeräppiä kertoo suomeräpin tarinan marginaalista valtavirtaan historiallisen esineistön sekä ääni- ja videomateriaalin kautta.

Näyttelyn on käsikirjoittanut suomalainen pitkän linjan hip hop -artisti Karri "Paleface" Miettinen. musiikkimuseofame.fi

Kaupunginmuseon Sun Bodi – kuntosalien hikinen historia -näyttely kertoo kuntosaleista ja kuntosaliharrastajista. Näyttelyssä pääset miettimään kehonkuvaa eri aikoina ja mittaamaan Arnold Schwarzeneggerin hauista. helsinginkaupunginmuseo.fi

Helsingin taidemuseo HAMissa avautuu 24.11. ensimmäistä kertaa Suomessa Haegue Yangin yksityisnäyttely. Yang yhdistelee tuotannossaan laajasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita. Hänen vaikutteensa kumpuavat sekä tieteen ja taidehistorian teemoista että sosiopoliittisista ja antropologisista näkökulmista. hamhelsinki.fi

Muistathan, että ainutlaatuiselle museokierrokselle kuu-teen museoon pääsee torstaina 23.11. kello 17-22. Museoihin on vapaa pääsy. Lisätietoa: tapahtumat.hel.fi

Loistetaan yhdessä!

YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus täyttää 75 vuotta. Sen kunniaksi järjestetään Kansalaistorilla 8.12. kello 8-9 tilaisuus, johon pyydetään ottamaan mukaan led-kynttilä tai muu paloturvallinen valonlähde mukaan.

Valotaidetta!

Lux Helsinki tarjoaa upeaa valotaidetta 3.-7.1.2024. Reitti ja teokset julkaistaan 30.11. Lisätietoa: luxhelsinki.fi Valofestivaalista pääsee nauttimaan myös Korkeasaarella 30.12.2023-7.1.2024.

Julius Kontinen

Paloheinä

Tehtyjä latuja

30–35 km — 7 — 120 m — 1981

Koko Helsingissä niitä on runsaslumisena talvena noin 200 kilometriä.

eripituista latua, joista pisin on 8,2 kilometrin peltolatu.

Pulkkamäen rinteiden pituus

Paloheinän pulkkamäki on kaupungin virallinen pulkkamäki.

Ulkoilumaja valmistunut

Majassa palvelee kahvila ja majasta on mahdollista varata saunavuoro tai kokous- ja kabinettitila.

ulkoliikunta.fi

Ajantasainen tieto latujen tilanteesta.

Kulttuurikeskusten talvi

Kulttuurikeskusten talviohjelmisto on monipuolinen. Tässä on siitä muutama poiminta. Lisää vinkkejä on osoitteessa tapahtumat.hel.fi ja kulttuurikeskusten omilla sivuilla.

Caisassa esitetään 23.–26.11. edesmenneen viittomakielisen suurmiehen Karl Albert Tallrothin elämää kuvaava teatteriesitys Kuvanveistäjä. Katsoja pääsee uppoutumaan kuoron elämysmaailmaan ja olemaan ”kuuro” yhdessä esityksen kanssa. Liput 15/6 €.

Kanneltalossa nähdään Kannelmäen voimistelijoiden perinteiset joulunäytökset 16. joulukuuta. Liput 14,50/7 €.

Malmitalolla on 7.12. luvassa jazz-improvisointia sekä Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloonkin listattua kaustislaista viulunsoitoperinnettä MalmiJazzissa. Saamme nauttia Panu Savolaisen tuoreempien sävellysten lisäksi niin JPP:n klassikkokappaleista kuin vuonna 2020 toteutusta Charlie

Parker -ohjelmistostakin. Liput 20/15 €.

Stoassa on vuoden loppuun asti nähtävillä Jari Tammissen Suuri aalto -näyttely, joka tutkii vesistöjen tilaa eri näkökulmista. Näyttelyssä vastamainokset haastavat kysymään, miten esimerkiksi kalapuikot, virvoitusjuomat ja grillimakara liittyvät vesistöjen heikkenevään tilaan. Maksuton.

Vuotalossa on 29.11.–27.12. JUHLAT-aidenäyttely, joka juhlistaa 45-vuotiaasta Helsingin kuvataidekoulua. Näyttelyssä on esillä 5–20-vuotiaiden lasten ja nuorten taidetta: piirroksia, digipiirroksia, maalauksia, animaatioita, keramiikkaa, veistoksia ja valoteoksia. Maksuton.

Savoy-teatterissa kuullaan 27.11. monikulttuurista Maailma-kuoroa, joka tarjoilee ukrainalaisten ystävien ja vierailijoiden kanssa kokoillan kattauksen ukrainalaista ja suomalaista laulumu-

Heidi K. Robertson

siikkia Ukrainan äänet, Україна звучить, Ukrainian voices -esityksessä. Liput: 38,50/28,50/22,50/11 €.

Maunula Punk is back! Lauantaina 2. päivä joulukuuta Maunula-talo muuttuu punkluolaksi, kun maksuton ja ikärajan Maunula Punk tulee jälleen.

Lapsille monenlaista mukavaa

Tekniikan museossa on käynnissä elämyksellinen Kummituksen keksintökoje -näyttely, joka soveltuu parhaiten 5–9-vuotiaille. Lisätietoja näyttelystä saa osoitteesta tekniikamuseo.fi.

22.11., 29.11., 7.12. ja 13.12. Annantalon Naperokino on pienimpien lasten (0–3-vuotiaat) oma elokuvateatteri, jossa esitetään kotimaisia ja ulkomaisia lasten animaatioita kello 10 alkaen. Animaatioita voi tulla katsomaan vaikka vain hetkeksi kerrallaan.

25.11. Lapsen oikeuksien viikkoa vietetään 20.–26.11. Silloin Helsingissä järjestetään useita lapsille ja perheille sopivia tapahtumia. Esimerkiksi Annantalossa vietetään lauantaina 25.11. klo 11–15 lasten päivää. Työpajoissa pääsee vaikka maalaamaan, piirtämään sarjaku-

via ja purkamaan robotteja. Kaikki Lasten päivän työpajat ovat maksuttomia. Suurin osa ohjelmasta on kaikille avointa, osaan vaaditaan ilmoittautuminen.

1.12.–28.1. Hurjaruuthin Talvisirkus Super tarjoaa Tanssin talolla akrobatiaa, taikavoimia ja mielettämiä muuveja! Elävästä musiikista vastaa sirkusbändi Ninja Beat. Talvisir-

Talvisirkus Super tarjoaa maailmanluokan sirkusosaamista.

kus sopii yli 3-vuotiaille. Liput: 26–45 € / 18–32 €. Lisätietoja: tanssintalo.fi

9.12. Kunnioitettavaan 60 vuoden ikään päässyttä Vaahterämäen Eemeliä juhlietaan Oodin lastenalueella kello 13–15. Luvassa on kirjanäyttelyitä, satutuokioita, tietovisa sekä värityskuvia.

Annantalo Annankatu 30, annantalo.fi • **Caisa** Kaikukatu 4 B, caisa.fi • **Helsingin kaupunginteatteri** Eläintarhantie 5, hkt.fi • **Kanneltalo** Klaneettitie 5, kanneltalo.fi • **Helsingin kaupunginmuseo** • Aleksanterinkatu 16, helsingin-kaupunginmuseo.fi • **Malmitalo** Ala-Malmin tori 1, malmitalo.fi • **Maunula-talo**, Metsäpurontie 4, maunulatalo.fi • **Savoy-teatteri** Kasarmikatu 46–48, savoy.fi • **Stoa Turunlinnantie** 1, stoa.fi • **Vuotalo** Mosaiikkitori 2, vuotalo.fi

Minun tärppini

Katri Vääntinen
Kirjastopalvelujen johtaja

1 Oodin 5-vuotisjuhlat ja jouluaaton kirjastot eri puolilla kaupunkia

Kirjastojen tapahtumia voit vinkata vaikka jokaisena vuoden päivänä. Joulukuun alussa suosittelen piiptahtamaan keskustakirjasto Oodin 5-vuotisjuhlissa 5.12., jolloin kirjasto täyttyy tapahtumista pitkin päivää. Lisäksi suosittelen kirjastovierailua jouluaattona, kun Itäkeskuksen, Kallion ja Rikhardinkadun kirjastot ovat avoinna kello 10–16. Tervetuloa kirjaston joulutunnelmaan yksin tai yhdessä!

2 Maksuttomat maanantait Kanneltalossa

Kanneltalossa järjestetään maanantai-iltaisin tapahtumia ilman pääsymaksua. Ohjelmassa on esimerkiksi kirjailijavierailuja, elokuvia tai musiikkikeikkoja. Esimerkiksi maanantaina 4.12. kello 18 on luvassa yhteislauluilta, jonka vetää valovoimainen Mari Kätkä.

3 Kaupunginmuseo

Yksi suosikkipaikoistani keskustassa käydessä on kaupunginmuseo, joka löytyy ihan Senaatintorin kupeesta. Kävijöille maksuton museo kutsuu vaihtuviin näyttelyihin, Aikakoneeseen tai vaikkapa Lasten kaupunkiin. Museon aulassa on museo-kauppa, jos haluaa hankkia esimerkiksi pieniä tultaisia kotiväelle.

Kerrokantasi.hel.fi-verkkopalvelussa voit kertoa mielipiteesi erilaisiin valmistelussa oleviin tai tuleviin asioihin. Mielipiteet ovat muiden nähtävillä ja niistä tehdään raportit sekä yhteenvedot valmistelijoiden ja päättäjien käyttöön.

Pekka Hartikainen halusi liikuntapaikan asutuksen keskelle. OmaStadi-rahoituksella toteutettiin Alppilaan liikuntapaikka.

Helsingin kaupunki

OmaStadilla satsauksia liikuntaan

Liikuntaan ja ulkoiluun liittyvät ehdotukset olivat suosituimpia OmaStadin viime kierroksella. Esimerkiksi uusia lähiliikuntapaikkoja valmistui ja nuorten liikuntaa lisättiin.

Yksi uusista lähiliikuntapaikoista on Alppilassa. Siellä voi pelata koripalloa, kuntoilla ulkokuntosalilla ja street workout -telineillä sekä harrastaa parkouria.

”Halusimme mahdollisimman laadukkaasti suunnitellun paikan. Tietysti myös kentän tila ja budjetti vaikuttivat lajivalintoihin. Parkour oli alun perin osa toista ehdotusta, mutta saatiin mukaan suunnitelmaan”, kertoo OmaStadi-ehdotuksen tekijä **Pekka Hartikainen** ja lisää:

”**Irja Nykänen** oli ehdottanut liikuntapaikkaa jo itse asiassa ensimmäisellä OmaStadi-kierroksella, mutta silloin hanke ei edennyt. Viime kierroksella otin Irjaan yhteyttä ja aloimme yhdessä miettiä, miten saisimme ehdotuksesta aiempaa kiinnostavamman. Kaavan puolesta esteitä ei

ollut, vaan paikalla oli valmiina tasainen hiekkakenttä”, muistelee Hartikainen.

Hartikainen halusi liikuntapaikan juuri asutuksen keskelle.

”Kuntoilu on muuttumassa yhteisöllisemmäksi, eikä liikuntapaikkoja rakenneta enää vain puistojen tai metsien läheisyyteen. Laadukkaasti suunnitellut liikunta- tai virkistytymispaikat lisäävät merkittävästi asukasviihtyvyyttä”, toteaa Hartikainen.

OmaStadi-rahoituksella toteutettiin tänä vuonna ulkokuntosali myös Kaisaniemenrantaan. OmaStadissa äänestettyjä ulkosaleja on tulossa ensi vuonna Katajanokalle, Ruskeasuolle, Tervasaareen ja Vattuniemeen.

Lisäksi OmaStadi-rahoituksella on saatu tal-

viuintipaikkoja eri puolille Helsinkiä. Viime talvena avattiin avantouintipaikat Aurinkolahden uimarannalle, Iso Kallahteen, Vartiokylään, Sarvaston satamaan ja Laajasaloon.

OmaStadi toi koululaisille lisää ohjattua liikuntaa. Syyslukukaudelle 2023 saatiin 10 EasySport-harrasteryhmää lisää eri puolille kaupunkia. OmaStadi-rahoituksella laajennettu EasySport-toiminta jatkuu vuoden 2024 toukokuun loppuun.

EasySport-toimintaa on ollut Helsingissä vuodesta 2010 lähtien. Se on kaupungin järjestämä vakituista matalan kynnyksen toimintaa 3.–6.-luokkalaisten, joka tähtää lasten liikkumisen edistämiseen. Se tarjoaa useita lajeja ympäri Helsinkiä. Tunneille voi tulla mukaan missä vaiheessa kautta tahansa, ilman erillistä ilmoittautumista.

EasySport-kerhoja ohjaava **Jessica Mäkinen** pitää lasten liikuntaharrastusta erittäin tärkeänä.

”Kun lapsena saa iloisia kokemuksia liikunnan parissa, niin se kantaa myöhemmällä iälläkin”, kertoo Mäkinen.

Liikuntaan ja ulkoiluun liittyvät ehdotukset ovat olleet suosittuja – ne saivat viime kierroksella 120 000 ääntä eli noin 30 prosenttia kaikista äänistä. Aihepiiri on suosituin myös nyt meneillään olevalla kolmannella kierroksella, ehdotuksia kertyi 562. ■

Keväällä voit äänestää, mihin OmaStadi käyttää 8,8 miljoonaa euroa

OmaStadi on Helsingin tapa toteuttaa osallistuvaa budjetointia. Se tarkoittaa, että kaupunkilaiset saavat ehdottaa asioita, joita toivovat asuinalueelleen. Helsinki käyttää 8,8 miljoonaa euroa kaupunkilaisten ehdotusten toteuttamiseen.

Nyt on menossa jo OmaStadin kolmas kierros. Syksyllä tehtiin ennakkoselliset 1 626 ehdotusta. Tämän jälkeen ehdotukset arvioidaan ja

niille lasketaan kustannusarviot. Ehdotuksia saatetaan yhdistellä ja muokata niin, että ne voivat edetä äänestykseen. Keväällä helsinkiläiset pääsevät äänestämään itselleen mieleisiä ehdotuksia. Kaupunki toteuttaa niistä eniten ääniä saaneet.

OmaStadin verkkosivuilla voi seurata vireillä olevia ja valmistuneita edellisen kierroksen ehdotuksia: **omastadi.hel.fi**

→ Koululaiset tyytyväisiä elämäänsä

Kouluterveyskyselyn mukaan suuri osa helsinkiläislapsista ja -nuorista on tyytyväisiä elämäänsä ja kokee terveytensä hyväksi. Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on kasvanut ja aiempaa useammalla on jokin viikoittainen harrastus. Turvattuuden kokemus on kuitenkin yleistynyt, samoin tyttöjen kokemat mielen hyvinvoinnin haasteet. Lisätietoa: kaupunkitieto.hel.fi

→ Katse lasten oikeuksiin

25

Lapsen oikeuksien viikkoa vietetään 26.11. asti. Viikon tavoitteena on edistää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettavuutta. Lisätietoa: lapsenoikeudet.fi > **Lapsen oikeuksien viikko**

Stadilla duunissa

Mikä on parasta työssäsi, opiskelijoiden hyvinvointipäällikkö **Riina Ståhlberg**?

Teksti: **Aki Laurokari** • Kuva: **Kimmo Brandt**

99 **Koen**, että työlläni on tärkeää päämäärä eli se, että opiskelijat voivat hyvin, haluavat oppia ja luottavat tulevaisuuteen. Se on parasta työssäni.

Työhöni kuuluu lukiodien ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opiskeluohjelmien palvelut. Tiimissäni työskentelee reilut 100 psykologia ja kuraattoria sekä liikuntacoachia. Opiskeluohjelmien tehtävänä on edistää ja tukea opiskelijoiden oppimista, terveystä ja hyvinvointia sekä ehkäistä erilaisten ongelmien, kuten kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan syntymistä oppilaitosyhteisössä. Oma työni on hyvinvointia ja turvallisuutta edistävän työn johtamista ja kehittämistä yhdessä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kanssa.

Työkaverini ovat energisoivia ja myötätuntoisia. Koen olevani hyväksytty ja arvostettu yhteisössämme. Se edistää jaksamistani ja luovuutta uusien ratkaisujen löytämiseen.

Teen töitä sen eteen, että Helsinki on hyvä ja turvallinen kaupunki, jossa kaikilla on mahdollisuus rakentaa hyvän elämän edellytyksiä. Nuorten kohdalla tämä tarkoittaa minulle sitä, että koulu on paikka, jonne on kiva tulla ja jossa jokainen voi kokea olevansa tärkeä oman yhteisönsä jäsen. Tämän lisäksi työssäni korostuu

se, että kun nuori tarvitsee yksilöllistä tukea, niin sitä myös tulisi saada oikea-aikaisesti ja omassa lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa.

Olen huolissani siitä, että lukuisten kriisien aika on kuormittanut erityisesti nuorten hyvinvointia. Voimme puhua jopa nuorten mielenterveyskriisistä. Samalla hyvinvointi on yhä enemmän keskittynyt vain osalle nuorista ja osalle nuorista on kasautunut haasteita, joihin tarvitaan monenlaisia ratkaisuja. Nuorten hyvinvointia on katsottava kokonaisvaltaisesti ja muistettava, että perheen lisäksi suunnattoman tärkeitä ovat kaverisuhteet, harrastukset ja onnistumisen kokemukset, jotta tulevaisuus näyttäytyy turvallisena.

Olen ylpeä siitä, että Helsingissä edistetään liikkumista monin tavoin, kuten parantamalla koulujen pihoja lasten ja nuorten aktiivisuuden lisäämiseksi, lisäämällä liikuntapaikkoja ja tukemalla työmatkaliikuntaa. Liikkuminen koulupäivän aikana edistää oppimiskykyä, mielen hyvinvointia ja lasten ja nuorten positivistista vuorovaikutusta.

Terveiseni helsinkiläisille: Olen kiitollinen kauniista kaupungista, puhtaudesta ja luonnon läheisyydestä vaikkakin maraskuun sateissa helposti unohdan itse, miten hyvä paikka Helsinki on elää. ■

Riina Ståhlbergin mielestä on hienoa, että monet opettajat ovat ottaneet tavaksi tauottaa oppitunteja lisäämällä liikumishetkiä tuntien lomaan. ”Opettajat kertovatkin, että tämä rauhoittaa oppitunteja ja vilkkaimmatkin lapset jaksavat sitten paremmin keskittyä.”

3x vinkkiä

1. Äänikirja Tytöt, jotka ajattelevat olevansa yksin on hieno tarina rohkeudesta ja sisältää arvokkaan yhteiskunnallisen sanoman.

2. Teimme opiskelijoiden aloitteesta ja heidän kanssaan palvelukuvauksen opiskeluohjelmien ja nuorten mielenterveyttä tukevista palveluista: bit.ly/tukiverkosto.

3. Uudesta kouluterveyskyselystä saa tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilanteesta. Kysely auttaa kaupunkia edistämään sitä.

Esiopetukseen ilmoittautumisen alkaa

Esiopetukseen hakeutuminen alkaa alkuvuonna. Jos lapsesi on Helsingin kaupungin päiväkodissa tai muussa varhaiskasvatuksessa, kaupunki osoittaa hänelle esiopetuspaikan pääsääntöisesti automaattisesti. Voit vastaanottaa tai hylätä osoitetun paikan Asti-asiointipalvelussa 14.–29.2.2024. Jos lapsesi ei ole kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, sinun tulee ilmoittaa lapsesi esiopetukseen Asti-asiointipalvelussa 8.–21.1.2024. Yksityisten päiväkotien esiopetukseen voi hakea 8.–21.1.2024 toimittamalla hakemuksen suoraan haluttuun päiväkotiin. Perheet saavat tietoa esiopetukseen hakeutumisesta kirjepostilla. Tietoa on myös osoitteessa hel.fi/esiopetus

Yhteishaku alkaa keväällä

Yhteishaku lukioihin, ammattikouluihin tai muuhun peruskoulun jälkeiseen koulutukseen on 20.2.–19.3. Opinnot alkavat syksyllä 2024.

Ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen voi hakea myös jatkuvassa haussa. Hakukäytännöissä on oppilaitos- ja koulukohdaisia eroja.

Kevään ensimmäisessä **korkeakoulujen yhteishaussa** haetaan syksyllä 2024 alkavaan vieraskieliseen koulutukseen, Taideyliopiston koulutukseen ja Tampereen yliopiston teatterityön koulutukseen 3.1.–17.1. Toisessa korkeakoulujen yhteishaussa haetaan syksyllä 2024 alkaviin suomen- ja ruotsinkielisiin koulutuksiin 13.3.–27.3. Korkeakoulut voivat järjestää lisähakuja vapaaksi jääneille paikoille. Syksylläkin on yhteishaku. Korkeakouluilla on myös erillis- ja siirtohakuja.

→ opintopolku.fi

Kirjaston kielikahvilassa voit tavata uusia ihmisiä ja harjoitella suomen kieltä rennossa seurassa. Kielikahvila kokoontuu yleensä kerran viikossa. Kirjastoissa on myös erilaisia keskusteluryhmiä. Valitse vapaasti, mihin ryhmiin osallistut ja kuinka usein niissä käyt.

Lisätietoa: helmet.fi/kielikahvilat

Töölön palvelukeskuksessa on opeteltu digitaitoja Digiyöstävä-kurssilla tänä syksynä.

Ari Tammi

Helsingissä on talvellakin hyvät liikuntamahdollisuudet.

Maija Astikainen/Helsingin kaupunki

Digitaitoihin saa maksutonta ohjausta

Digilaitteiden käyttöön saa opastusta kaupungin toimipisteissä, etäyhteydellä, kotona ja kursseilla.

Kaupunki opastaa esimerkiksi älypuhelimien, kannettavan tietokoneen ja älytelevisiion käytössä. Ohjausta saa ilmaiseksi kirjastoissa, yhteisöaloissa, palvelukeskuksissa, nuorisotaloissa ja työväenopiston toimipisteissä. Voit varata ajan etukäteen, mutta apua saa myös ilman ajanvarausta.

Lisätietoa on sivustolla digituki.hel.fi. Sivuston kautta voit varata etätuen tai ohjaajan kotiin. Kysy lisää Helsinki-infon neuvojilta puhelinnumerosta: 09 3101 1111.

Maksuttomalla Digiyöstävä-kurssilla iäkkäät voivat opetella perusdigitaitoja, kuten sähköpostin ja verkkopankin käyttöä. Seuraava kurssi alkaa keväällä. Digitaitoja harjoitellaan kurssilla yhdessä vapaaehtoisen digiyöstävän kanssa. Kaikki osallistujat saavat aloittelijan digitaito-oppaan.

Digiyöstävä-kursseja on tarkoitus tuoda myös yhteisötaloihin ja palvelukeskuksiin. Toimintaa koordinoi kaupungin digituki. Digiyöstävät kouluttaa Helsinki Missio.

Lisätietoa: digituki.hel.fi

Kysy liikunnasta

Haluatko aloittaa liikuntaharrastuksen, mutta et ole varma lajista? Saat tietoa ja ohjausta Liikuntaluurista eli liikunnan infopuhelimesta. Liikuntaluurissa liikunnanohjaaja kertoo kaupungin liikuntapalveluista ja vaihtoehdoista. Saat myös vinkkejä liikunnan aloittamiseen. Soita numeroon 09 310 32623 ma-to kello 13–15.

Lisätietoa: liikunta.hel.fi/liikuntaluuri

Edullista liikuntaa senioreille

Oletko 64-vuotias tai vanhempi? Saat 50 prosentin alennuksen kaupungin liikuntakursseista aikuisille. Kursseja ovat esimerkiksi vesijumppa, kuntosalikurssit ja seniorisäpinät. Ilmoittaudu kevätkauden kursseille 11.12. kello 16 alkaen osoitteessa liikuntakauppa.hel.fi ja puhelinnumerossa 09 31028858.

Tietoa senioriliikunnasta saat osoitteesta liikunta.hel.fi/ikaantyneet. Voit myös soittaa Liikuntaluuriin: puhelinnumero 09 310 32623, ma-to kello 13–15.

Seniorijumppia voi katsoa ilmaiseksi Helsinki-kanavalta (helsinkikanava.fi) ja Yle Areenasta (areena.yle.fi).

Tilaa kirja kotiin kirjastosta

Onko sinun vaikea mennä kirjastoon iän, sairauden tai vamman takia? Ota yhteyttä kirjaston kotipalveluun ja kerro, mitä haluaisit lukea. Kirjasto tuo sinulle kirjoja kotiin kerran kuussa ja vie samalla palautettavat kirjat kirjastoon.

Palvelua varten tarvitset Helmet-kirjastokortin, joka on voimassa. Kirjastokortin saa jokaisesta Helmet-kirjastosta. Ota henkilöllisyystodistus mukaan.

Kirjastokortilla voi lainata kirjoja, äänikirjoja, isotekstisiä ja selkokirjoja, lehtiä, elokuvia, musiikkia ja e-aineistoja.

Kysy lisää puhelinnumerosta 09 3108 5214. Numero palvelee joka arkipäivä kello 12–15. Muina aikoina voit jättää viestin vastaajaan.

Lisätietoa: helmet.fi/kotipalvelu

Suvi-Tuuli Kankaanpää /Keksi Agency Oy

Kirjasto tuo maksutta kirjoja kotiin esimerkiksi liikuntaesteisille.

Vinkkejä selkokirjoista

Jos lukeminen on vaikeaa tai vasta opettelet suomen kieltä, lue selkokirjoja. Selkokirjan kieli on helppoa ja ulkoasu on selkeä.

Selkokirjoja voi lainata kirjastosta. Kysy lisää kirjaston työntekijöiltä tai katso vinkit sivuston helmet.fi kohdasta Kirjavinkit.

Lisätietoa: helmet.fi/selkokirja

Lukijan sanoin

Olen yksi Sompasaaren Elannon kesäsiirtolassa lapsuuden kesänsä viettäneistä. Saari oli ihana, oli hiekkarantaa, pukukopit ja uimalaituri ponnahduslautoineen. Anita-täti piti uimakoulua. Opim uimaan ja suo-

ritin tyttönä jopa poikien uimamaisterin tutkinnon. Saarella oli vanhoja puuhuvioloita. Eräässä rakennuksessa oli juhlasali ja näyttämö. Kesän loputtua salissa oli juhlat, johon kutsuttiin vanhemmat katsomaan lasten esiintymisiä. • Tarja Gottberg •

LUKIJAKILPAILU

lukijakilpailu.
helsinkilehti@hel.fi

Helsinki-lehti,
Lukijakilpailu,
PL 1, 00099
Helsingin
kaupunki

Lukijakilpailun
on laatinut
toimittaja
Aki Laurokari.

Helsingin kaupungin museo

Kadonnutta kaupunkikuvaa

Yllä oleva kuva on otettu 1950-luvulla, mutta missä lapset laskevat mäkeä? Vinkkinä vielä, että kuvassa näkyvä rakennus purettiin vuonna 1965.

Vastaukset pyydetään lähettämään 1.4.2024 mennessä sähköpostilla (lukijakilpailu.helsinkilehti@hel.fi) tai postitse (Helsinki-lehti, Lukijakilpailu, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki). Mainitsethan postiosoitteenne, jos haluatte osallistua Helsinki-aiheisen palkinnon arvontaan.

Viime kysymykseen oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi Tuula Throzell – onnittelumme!

Vastaus viime kysymykseen

Kesäinen hetki on ikuistettu Sompasaarella. Siellä sijaisi vielä kuvan ottamisen aikaan eli 1950-luvulla osuusliike Elannon henkilökunnalle tarkoitettu kesäsiirtola, jonne kuvan lapsia todennäköisesti juuri tuodaan. Työntekijöiden lapsia tuotiin saarelle aamulla ja vietiin iltpäivällä takaisin mantereelle.

Elanto oli vuokrannut saaren kaupungilta vuonna 1921. Saareen rakennettiin myös urheilukenttä ja siellä järjestettiin Sompasaaren olympialaisia.

1900-luvun alussa saarella oli 27 asukasta, jotka asuivat puisissa huviloissa. Viereisen Nihti-saaren asukkaiden kanssa oli yhteinen saunakin. Helsinkiläiset tulivat ihaillemaan maisemia saaren kuuluisasta näkötorjasta.

Uusi luku saaren tarinassa alkoi, kun se tasoitettiin ja yhdistettiin täyttömaalla osaksi Sörnäisten satamaa vuosina 1958–1962. Jälleen uusi luku alkoi, kun satamatoiminta loppui ja Sompasaaresta päätettiin tehdä asuinalue.

Nuorisoneuvoston jäsenistä äänestetään parhaillaan

Helsingin uuteen nuorisoneuvostoon on ehdolla ennätysmäärä 92 ehdokasta eri puolilta kaupunkia. Äänestää voivat kaikki 2006–2010 syntyneet helsinkiläisnuoret 24. marraskuuta saakka. Vaalien tulos julkaistaan 7. joulukuuta.

Helsingin nuorisoneuvosto on kuntalain edellyttämä nuorten vaikuttamiselin, joka toimii nuorten äänenä Helsingin päätöksenteossa.

”Nuorisoneuvosto on linkki kuntapäätäjien ja nuorten välillä. Nuorisoneuvoston edustaja voi edistää omalle koululle tai alueelle tärkeitä asioita suoraan kaupungin päättäjien kanssa. Nuorisoneuvosto vaikuttaa myös koko kaupungin asioihin konkreettisesti, sillä muun muassa bussien, metrojen ja ratikoiden USB-latauspistokkeet sekä Kesäseteli ja graffitiseinät ovat nuorisoneuvoston aikaisempien kausien saavutuksia”, sanoo Katri Kairimo, Helsingin nuorisopalveluiden aluepäällikkö.

Nuorisoneuvoston vaaleissa käytettävän vaalikoneen kysymykset ovat nuorten suunnitteleamia.

”Nuorten vaalikonevastauksissa korostuvat tänä vuonna erityisesti mielenterveysasiat. Nuoret ovat huolissaan mielenterveyspalveluiden saataavuudesta. Lisäksi moni haluaa tehdä Helsingistä paremman paikan nuorille”, Kairimo kertoo.

Äänestys toteutetaan sähköisesti. Nuoret äänestävät pääasiassa kouluissa koulupäivien aikana. Äänestyspaikkoja on 106 ja mukana on suurin osa yläkouluista, lukioista ja ammattikouluista. Lisäksi äänestää voi Oodissa joka päivä kello 17–20.

Vaalitulos julkaistaan 7. joulukuuta järjestettävässä Nuorten Gaalassa Tiivistämöllä. Uusi nuorisoneuvosto aloittaa kautensa 1. tammikuuta 2024.

Lisätietoa:

nuorten.hel.fi/osallistu-ja-vaikuta

Nuorisoneuvoston ehdokkaiksi voivat asettua kaikki vuosina 2006–2010 syntyneet helsinkiläiset.

Maarit Hohteri

28 Ota yhteyttä!

Täältä saat tietoa kaupungin palveluista

Helsingin kaupunki

p. 09 310 1691 (vaihde), hel.fi.
Henkilöt ja toimipaikat: numerot.hel.fi

Helsinki-info

Tietoa kaupungin palveluista ja maahanmuuttoasioista, p. 09 3101 1111, chat: hel.fi, ma-to klo 9-16, pe klo 10-15.

Neuvontapiste Keskustakirjasto Oodissa,

Töölönlahdenkatu 4, ma-to klo 10-18, pe klo 10-16. Lisätietoa: neuvonta.hel.fi

Neuvontapiste Itäkeskuksen Stoa kirjastossa,

Turunlinnantie 1, ma klo 9-16, ke klo 9-16 ja pe klo 10-16.

International House Helsinki (IHH), neuvonta, Lintulahdenkuja 2, ma-to klo 9-16, pe klo 10-16.

Digineuvonta (digituki.hel.fi)

Digitukea saa maksutta mm. tietokoneen, älypuhelimien, tabletin ja älytelevisiön käyttöön.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Terveysasemat

Terveysasemakohtaiset numerot ja chat: hel.fi/terveysasemat

Omaolo

Oirearviot: omaolo.fi

Päivystys

Kun oma terveysasema on kiinni, soita ensin Päivystysapuun, p. 116 117

Terveysneuvonta

Tietoa Helsingin terveyspalveluista ja terveysneuvontaa 24/7, p. 09 3101 0023

Neuvolat

Arkisin klo 8-14, p. 09 3105 5530. Neuvoloiden keskitetty puhelinpalvelu toimii takaisinsoittopalveluna, soitot arkisin klo 8-16.

Chat: hel.fi/perheentuki, ma-pe klo 10-12

Hammashoito

Ajanvaraus p. 09 3105 1400 ma-to klo 7-18 ja pe klo 7-15, takaisinsoittopalvelu

Kiireellinen hammashoito,

p. 09 3105 1400, ma-pe klo 7-14. Iltaisin, viikonloppuisin ja arkipyhinä kiireellinen hoito on Puistosairaалassa (Stenbäckinkatu 11).

Ajanvaraus p. 09 4717 1110, ma-pe klo 14-21, la-su ja arkipyhinä klo 8-21. Soita ennen päivystykseen menoa, jotta hoidontarpeen kiireellisyys voidaan arvioida. Ajanvaraus myös Maisa-palvelussa maisa.fi.

Chat: hel.fi/hammashoito, ma-pe klo 8-15

Seniори-info

Palvelupiste: Siltasaarenkatu 2 ma-pe klo 9-15 paitsi to klo 10-11.30

Puhelinneuvonta: 09 3104 4556, ma-pe klo 9-15

Sähköposti: seniори.info@hel.fi

Chat: hel.fi/seniорit

Sosiaalipalvelut

Sosiaalineuvonta p. 09 3104 4400

ma-pe klo 9-16

Chat: hel.fi/sosiaalineuvonta

Sosiaalipäivystys iltaisin ja viikonloppuisin, p. 020 696 006

Kriisipäivystys

Äkillisissä kriisitilanteissa 24/7

p. 09 3104 4222

Kasvatus ja koulutus

Päiväkodit, perhepäivähoito, leikkipuistot,

peruskoulut, lukiot ja ammatillinen koulutus

Puhelinneuvonta: 09 3104 4986,

ma-pe klo 10-12 ja 13-15

hel.fi/kasvatuksen-ja-koulutuksentoimiala

Asuminen

Vuokra-asunnon haku

Palvelupiste: Työpajankatu 8, ma klo 12-15, ti-ke klo 8.30-12, to-pe klo 12-15

Puhelinpalvelu: 09 3101 3030, ma ja to klo 9-12, ti ja ke klo 12.30-15.30, pe klo 12-15

Chat: asunnonhaku.hel.fi,

ma-to klo 9-15, pe klo 12-15

Sähköposti: asunnonhaku@hel.fi

Liikenne ja kaupunkiympäristö

HSL joukkoliikenne

Palvelupiste: Rautatieaseman länsisiipi, Elielin aukio 3

Puhelinpalvelu: 09 4766 4000

ma-pe klo 7.30-19, la-su klo 9.30-17

Kadut, viheralueet ja pysäköinti

Puhelinpalvelu: 09 3102 2111,

ma-to klo 8.15-16, pe klo 12-15

Palvelupiste: Työpajankatu 8,

ma klo 12-15, ti-ke klo 8.30-12, to-pe klo 12-15

Palautte: hel.fi/palaute

Kaupunkimittauspalvelut

Palvelupiste: Työpajankatu 8,

ma-ti klo 8.15-12, ke-pe klo 12-15

Puhelinpalvelu: 09 310 22111,

ma-to klo 8.15-16, pe klo 12-15

Sähköposti: kymp.kami.asiakaspalvelu@hel.fi

Yrittäminen

Neuvontapalveluja yrittäjille sekä yrittäjiksi aikoville

Kansakoulukatu 3, ma-pe klo 8.30-16 vain ajanvarauksella

Puhelinpalvelu: 09 3103 6360, ma-pe klo 9-11

Sähköposti: yritysneuvonta@hel.fi

hel.fi/businesshelsinki

Matkailu

Matkailuneuvonta

Palvelupiste: Aleksanterinkatu 24,

ma-pe klo 9-17, la-su klo 10-16

Puhelinpalvelu: 09 3101 3300

Sähköposti: helsinki.touristinfo@hel.fi

Chat: MyHelsinki.fi, ma-su klo 9-16

Kuvat: Mojo Erämetsä ja Väinö Kannisto/Helsingin kaupunginmuseo

Mojo Erämetsän aikamatkakuvissa yhdistyvät historiallinen ja nykypäivän Helsinki. Teoksen ”Lunta tulvillaan” pohjana on Väinö Kanniston kuva Kalliosta 1940-luvulta.